

คู่มือ

การเรียนรู้การสอน

เรื่อง

การใช้รถใช้ถนน อย่างถูกต้องปลอดภัย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

โครงการรณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจรเพื่อความปลอดภัยสำหรับเด็กและเยาวชน
ของกระทรวงศึกษาธิการ

Traffic Safety Education for Children and Youth Program
by Ministry of Education

คู่มือ
การเรียนรู้การสอน
เรื่อง
การใช้รถใช้ถนน
อย่างถูกต้องปลอดภัย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

โครงการรณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจรเพื่อความปลอดภัยสำหรับเด็กและเยาวชน
ของกระทรวงศึกษาธิการ
Traffic Safety Education for Children and Youth Program
by Ministry of Education

คู่มือการเรียนรู้การสอน เรื่อง การใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

© สงวนลิขสิทธิ์ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์เผยแพร่ในสถานศึกษา ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2546

จำนวน 40,000 เล่ม

ISBN 974-269-3994

ข้อมูลบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, กระทรวงศึกษาธิการ.

คู่มือการเรียนรู้การสอน เรื่อง การใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.- กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ,
2546. 61 หน้า.

1. จราจร 2. ความปลอดภัยในท้องถนน

I ชื่อเรื่อง

363.125

ISBN 974-269-3994

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำคู่มือการเรียนการสอน เรื่อง การใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ขึ้น เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ระดับประถมศึกษา และรณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจร กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2546

(นายอรรักษ์ จันทวานิช)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

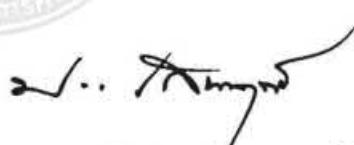
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การเกิดอุบัติเหตุจากการจราจร เป็นปัญหาเร่งด่วนที่จำเป็นต้องได้รับการป้องกันและแก้ไข เพราะเป็นสาเหตุที่ทำให้คนไทยเสียชีวิตเป็นอันดับสองรองจากโรคหัวใจ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ตระหนักในปัญหาดังกล่าวมาโดยตลอด และเห็นว่าการให้ความรู้ความเข้าใจ การปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนการฝึกทักษะด้านการจราจรที่ถูกต้องจะช่วยป้องกันและลดปัญหาดังกล่าวได้ จึงได้กำหนดให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องการป้องกันอุบัติเหตุจากการเดินทางหรือ การจราจรทุกระดับชั้น และได้ดำเนินโครงการเสริมสร้างวินัยจราจรเด็กและเยาวชน มาตั้งแต่ พ.ศ. 2536 จนถึงปัจจุบัน ในปี พ.ศ. 2543-2546 ได้จัดจ้างที่ปรึกษาจากประเทศออสเตรเลีย ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านความปลอดภัยบนท้องถนนมาจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อเผยแพร่ในสถานศึกษา

หนังสือคู่มือการเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 เป็นส่วนหนึ่งของสื่อการเรียนการสอนตามโครงการดังกล่าว ซึ่งจัดทำสำหรับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1-6 จำนวน 6 เล่ม และระดับมัธยมศึกษา จำนวน 1 เล่ม โดยมุ่งหวังจะให้ครูและนักเรียน ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้การใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย และสามารถนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้

กรมวิชาการหวังว่า หนังสือเล่มนี้จะอำนวยประโยชน์แก่ครูและนักเรียนในการเรียนรู้ เรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยได้เป็นอย่างดี กรมวิชาการขอขอบคุณผู้มีส่วน เกี่ยวข้องไว้ ณ ที่นี้

(นายประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์)

อธิบดีกรมวิชาการ

21 มีนาคม 2546

บทนำ

สืบเนื่องจาก กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินกิจกรรมโครงการรณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจรเด็กและเยาวชนของกระทรวงศึกษาธิการ มาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2536 และในปีพุทธศักราช 2543-2544 รัฐบาลโดยกระทรวงคมนาคมได้จัดสรรเงินกู้จากธนาคารพัฒนาเอเซีย (Asian Development Bank) ให้กระทรวงศึกษาธิการได้จัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาแผนงาน/โครงการเพื่อการเรียนการสอนและบุคลากรของโครงการให้มีความเป็นมาตรฐานสากลเทียบเท่านานาชาติอารยประเทศมากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดจ้างที่ปรึกษาจากประเทศออสเตรเลีย ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านความปลอดภัยบนท้องถนน คือบริษัท ARRB Transport Research Ltd. ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้การดูแลของรัฐบาลออสเตรเลีย โดยมี Mr. Robert Klein เป็นหัวหน้าคณะที่ปรึกษาโครงการ จากการพัฒนาโครงการใช้ระยะเวลาทั้งหมด 10 เดือนนั้น คณะที่ปรึกษาได้ดำเนินการศึกษาวิจัย ออกแบบ ทดลอง และจัดทำสื่อการเรียนการสอน การใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องและปลอดภัยให้เด็กและเยาวชน ในระดับประถมศึกษา จำนวน 6 เล่ม ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 1 เล่ม แผนภาพประกอบการใช้คู่มือและคู่มือแนะนำการจัดกิจกรรมเสริม เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้มีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรต้นแบบที่เป็นเจ้าหน้าที่ ครู/อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่าคู่มือการเรียนการสอนนี้ จะเป็นประโยชน์กับเด็กและเยาวชน สถานศึกษา และกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องจึงได้เสนอให้กรมวิชาการนำไปใช้ประกอบการหลักสูตรการเรียนการสอนด้านความปลอดภัยตามความเหมาะสมต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ

คำปรารภ

จากคณะที่ปรึกษา

คณะกรรมการศึกษาวิจัยทางถนนและการจราจรขนส่งประเทศออสเตรเลีย (บริษัท ARRB Transport Research Ltd.) และคณะที่ปรึกษาประเทศไทยรวมถึงทีมงานทุกคนขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือและความช่วยเหลือที่ได้รับจากบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ผู้ซึ่งให้ความอนุเคราะห์จนโครงการประสบความสำเร็จด้วยดีในระหว่างที่มีการดำเนินโครงการ ทางที่ปรึกษาได้ทดลองใช้แบบจำลองการเรียนการสอน เรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย สื่อการเรียนการสอน สื่อการจัดฝึกอบรมและประเมินความพร้อมเพื่อนำไปใช้ในระบบการศึกษาไทยต่อไป สื่อการเรียนการสอนต่างๆ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นผู้ใช้รถใช้ถนนที่ปลอดภัยมากยิ่งขึ้นเพื่อช่วยแก้ปัญหาอัตราการเสียชีวิตของนักเรียนจากอุบัติเหตุทางถนนที่เพิ่มขึ้น

มีสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 114 แห่งจากจังหวัดน่าน 16 จังหวัดซึ่งชี้ให้เห็นว่าระบบการศึกษาของไทยประกอบด้วยความร่วมมือกันของผู้ปกครอง หน่วยงานรัฐบาลและเอกชนที่เกี่ยวข้องจะสามารถพัฒนาโปรแกรมการเรียนการสอนด้านการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยที่ดีและเหมาะสมซึ่งจะช่วยให้อัตราการเสียชีวิตบนท้องถนนลดลง

การดำเนินงานตลอดระยะเวลา 10 เดือนที่ผ่านมาของคณะที่ปรึกษาได้รับความร่วมมือเป็นอันดีจากทุกหน่วยงานดังนี้

สถานศึกษานำร่องทั้งระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 114 แห่งใน 16 จังหวัดน่าน และกรุงเทพมหานคร
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดทั้ง 16 จังหวัด และส่วนกลางกรุงเทพมหานคร
หัวหน้ากลุ่มงานกีฬาพลานามัยและกิจการพิเศษของจังหวัดน่านทั้ง 16 จังหวัด
สารวัตรจราจร และคณะเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรทั้ง 16 จังหวัดน่าน และสถานีตำรวจนครบาลที่
สถานศึกษาตั้งอยู่ของกรุงเทพมหานคร
กระทรวงคมนาคม และโครงการ SweRoad
กรมการขนส่งทางบก
กรมทางหลวง
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
กระทรวงสาธารณสุข
โรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น
กระทรวงการคลัง
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank-ADB)
คณะกรรมการอำนวยการและคณะทำงานโครงการณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจรเด็กและเยาวชนของ
กระทรวงศึกษาธิการทุกท่าน
ภาครัฐและภาคเอกชนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ที่สำคัญอย่างยิ่งข้าพเจ้าขอขอบคุณผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการที่ให้ความอนุเคราะห์ ดูแล และให้คำแนะนำในเรื่องต่างๆ ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินโครงการคือ

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ดร.พนม พงษ์ไพบูลย์)

อธิบดีกรมวิชาการ (ดร.ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์)

ผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นายบุญรัตน์ วงศ์ใหญ่)

ท้ายที่สุดนี้ขอขอบคุณฝ่ายเลขานุการคณะทำงานโครงการฯ สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งนำคณะโดยผู้อำนวยการสำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และข้าพเจ้าขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับความร่วมมือในการประสานงานอย่างดียิ่งทั้งทางด้านการบริหารและด้านวิชาการ ของเจ้าหน้าที่ที่เป็นเลขานุการคณะทำงานโครงการฯ คือ นางสาวอภิญญา บุญจิตย์ และนางสาวพุทธรักษา เรืองอาจ

การให้การศึกษาด้านการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยถือได้ว่าเป็นการแก้ไขปัญหาในระยะยาว ซึ่งโครงการนี้ได้วางรากฐานที่มั่นคงในการดำเนินงานในอนาคตเพื่อเพิ่มความปลอดภัยและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของเด็กและเยาวชนไทยจากการป้องกันและลดอุบัติเหตุบนท้องถนน

Robert Klein

The Consultant Team Leader

สารบัญ

หน้า

คำนำ

บทนำ

คำปรารภ

สารบัญ

แบบจำลองการเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย 1

คำชี้แจงการใช้คู่มือการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา 5

ขอบข่ายเนื้อหาและลำดับบทเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 11

บทที่ 1 เครื่องหมายและสัญญาณจราจร 13

บทที่ 2 อันตรายบนทางเท้า 18

บทที่ 3 การข้ามถนนอย่างฉลาด 24

บทที่ 4 ฉันทควรจะทำและพูดอย่างไร 30

บทที่ 5 คนโดยสารที่ดี 33

บทที่ 6 การใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ 35

บทที่ 7 การคาดเข็มขัดนิรภัย 40

ภาคผนวก

ใบความรู้ 45

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 55

รายนามคณะกรรมการอำนวยการและคณะทำงาน 56

รายนามคณะกรรมการบริหารงาน กำกับศึกษา ดูแล ตรวจสอบ และติดตามการดำเนินงานโครงการ 59

รายนามคณะที่ปรึกษา 61

แบบจำลองการเรียนการสอน

เรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย

องค์ประกอบหลัก

การเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญของกลยุทธ์ การดำเนินงานเพื่อการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยทั้งในระดับประเทศและระดับสากล จากการศึกษาพบว่า การให้ความรู้แก่เด็กในเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยจะมีประสิทธิภาพสูงสุดถ้าเริ่มต้นการเรียนการสอน ตั้งแต่เยาว์วัย อยู่ภายในบริเวณชุมชนของตนเอง เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้จริงภายใต้สภาพแวดล้อมของท้องถิ่น มีการ บรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษา ให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วม และมีความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย

การเดินทางของเด็กส่วนใหญ่จะเป็นการเดินทางจากบ้านไปสถานศึกษา ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนที่ดี ที่สุดคือ การฝึกฝนการใช้เส้นทางที่ปลอดภัยจากบ้านไปสถานศึกษา โดยมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีลักษณะ ดังนี้

เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย

บรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษา

ให้พ่อแม่และผู้ปกครองได้มีส่วนร่วม

สามารถปฏิบัติได้จริง เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันและภายในท้องถิ่น

พัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย

เมื่อเด็กเติบโตขึ้นตามวัย เด็กควรได้รับโอกาสและประสบการณ์ที่จำเป็นเพื่อการเป็นผู้ใช้รถใช้ถนนอย่าง ถูกต้องปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การให้การศึกษาเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย จึงต้องเริ่ม ตั้งแต่เด็กยังอยู่ในเยาว์วัยและเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กในวัยนั้นๆ ประสบการณ์จะช่วยให้เด็กสามารถเข้าใจ ได้เอง เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงอยู่เสมอคือ การเปิดโอกาสให้เด็ก ได้สัมผัสประสบการณ์ เนื่องจากความสามารถของเด็กในการนำความรู้จากสถานการณ์หนึ่งไปใช้ในอีกสถานการณ์ หนึ่งยังมีขีดจำกัด

เด็กมักจะท่องจำกฎหรือบอกประเด็นความปลอดภัยต่างๆ บนท้องถนนได้ แต่ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ เด็ก ในช่วงอายุระหว่าง 0 ถึง 10 ปี ส่วนใหญ่ยังไม่มีทักษะและความสามารถทางกายเพียงพอที่จะใช้รถใช้ถนนได้อย่าง ปลอดภัยตามลำพัง การปลูกฝังพฤติกรรมที่ปลอดภัยจะต้องใช้เวลาในการพัฒนา ต้องมีการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง รวมทั้งบังคับและย้ำเตือนตลอดเวลา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาไปจนถึงระดับมัธยมศึกษา ซึ่งนำเสนอ ในลักษณะของแผนภาพเพื่อแสดงขั้นตอนการเรียนรู้ที่สำคัญเกี่ยวกับการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยสำหรับ เด็กในแต่ละวัย

การบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษา

ควรมีการจัดการเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง และครอบคลุม ทุกระดับชั้นและทุกสถานศึกษาตามระบบการศึกษาของไทย และควรเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาในสถานศึกษา ทุกแห่ง

การตัดสินใจว่าวิธีใดดีที่สุดในการจัดการเรียนการสอน เรื่องนี้ควรเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาแต่ละแห่งและครู/อาจารย์ในสถานศึกษานั้นๆ แต่ปัจจัยอื่นๆ เช่น ความสนใจและการฝึกอบรมของครู/อาจารย์ก็จำเป็นต้องนำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจด้วย การเรียนการสอนในหัวข้อนี้ไม่จำเป็นว่าจะต้องแยกสอนเป็นอีกหนึ่งรายวิชาเสมอไป แต่สามารถนำมาบูรณาการเข้ากับวิชาอื่นๆ หรือจัดเป็นกิจกรรมเสริมเข้ากับชมรม ชั่วโมงยุวภาษา ลูกเสือ และเนตรนารี และเมื่อมีการเข้าค่ายต่างๆ อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ควรกำหนดไว้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาที่มีการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่เป็นวิชาที่สอนเพียงครั้งเดียวแล้วหยุดไป หรือเป็นวิชาที่สอนเฉพาะช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ผลการวิจัยยืนยันว่า การเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดเมื่อเป็นการเรียนการสอนแบบผสมผสานระหว่างบ้านและสถานศึกษา เด็กจำเป็นที่จะต้องได้รับประสบการณ์ตรงจากสภาพการจราจรที่เป็นจริงควบคู่ไปกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนและการทำกิจกรรมที่บ้าน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ พัฒนาทักษะและเจตคติที่จำเป็นในการใช้รถใช้ถนนอย่างมีประสิทธิภาพปลอดภัย

ผู้ปกครองคือตัวแปรสำคัญในการเรียนรู้ของเด็กเกี่ยวกับการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ความร่วมมือของผู้ปกครองจะช่วยให้โครงการต่างๆ ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ด้วยการให้การสนับสนุน เป็นตัวอย่างที่ดี และมีพฤติกรรมที่ปลอดภัย เช่น การให้การดูแลอย่างใกล้ชิด สถานศึกษาควรพิจารณาจัดตั้งกลุ่มผู้ปกครองที่สามารถร่วมทำกิจกรรมที่สถานศึกษา เพื่อช่วยครู/อาจารย์นำเด็กออกฝึกภาคปฏิบัตินอกสถานที่

กิจกรรมภาคปฏิบัติในชุมชน

จากการศึกษาพบว่าบริเวณชุมชนของเด็กเป็นสถานที่ที่ดีที่สุดในการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย เพราะเป็นสถานที่ที่มีสถานการณ์การใช้รถใช้ถนนที่หลากหลาย (ขึ้นอยู่กับที่ตั้งของสถานศึกษา และที่พักอาศัยของเด็ก) และเป็นທີ່เด็กต้องเกี่ยวข้องกับการใช้รถใช้ถนนบ่อยครั้งที่สุด และเสี่ยงอันตรายมากที่สุด ดังนั้นสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นจึงช่วยพัฒนาทักษะ ความรู้ และพฤติกรรมในสถานการณ์จริงได้อีกด้วย

ตามปกติคนไทยโดยทั่วไปมักจะเดินทางไป-มาทั้งภายในชุมชนและนอกเขตชุมชนของตนอยู่เสมอ ดังนั้นสถานศึกษาไม่ว่าจะตั้งอยู่ที่ใด ควรสอนเด็กเกี่ยวกับการจราจรที่ปลอดภัยให้ครอบคลุมทุกสถานการณ์ นั่นคือสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลก็ควรสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยของเมืองใหญ่เช่นเดียวกับของท้องถิ่นด้วย

การเรียนการสอนและพฤติกรรมป้องกัน

การเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยมีจุดมุ่งหมายที่จะเพิ่มความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการจราจร เพื่อที่เด็กจะเป็นผู้ใช้รถใช้ถนนที่มีประสิทธิภาพ และสามารถดูแลรับผิดชอบความปลอดภัยของตนเองได้ (Petit, 1996) การเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย จะเกี่ยวข้องกับข้อมูล

ความคิด ทักษะ พฤติกรรม เจตคติ ค่านิยม และความเชื่อของบุคคลหรือกลุ่มคนที่ใช้รถใช้ถนนในการเดินทางไป-มาอย่างรับผิดชอบและปลอดภัย โดยลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนจะช่วยให้เด็ก

เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับระบบการจราจรทางถนนและพฤติกรรมป้องกันเพื่อความปลอดภัย

โน้มน้าวให้เกิดแรงกระตุ้นที่จะปฏิบัติตามอย่างปลอดภัยและเกิดเจตคติที่ดีเกี่ยวกับประเด็นความปลอดภัยต่างๆ (หรือมีระเบียบวินัยในเรื่องความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น)

พัฒนาทักษะที่ช่วยให้แต่ละบุคคลสามารถปฏิบัติตามอย่างปลอดภัยเมื่อต้องใช้รถใช้ถนนได้

พฤติกรรมป้องกัน คือ กฎที่ผู้ใหญ่กำหนด สิ่งที่ได้จะต้องทำก็คือ เชื่อฟังและปฏิบัติตามโดยใช้อุปกรณ์นิรภัยที่มีหรือทำตามกฎข้อบังคับ แบ่งออกได้เป็นมาตรการทางด้านร่างกาย เช่น ต้องสวมหมวกนิรภัยและคาดเข็มขัดนิรภัย และมาตรการทางสังคม เช่น เด็กจะต้องมีผู้ใหญ่ดูแลทุกครั้งเมื่อใช้รถใช้ถนน แม้อาจจะดูเป็นสิ่งที่ธรรมดา แต่พฤติกรรมป้องกันสามารถช่วยลดการเสียชีวิตและบาดเจ็บได้

แบบจำลองการเรียนการสอนนี้ยังมีการเรียนการสอนเรื่อง การใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยในสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่พฤติกรรมป้องกัน เช่น การสวมหมวกนิรภัยในขณะขับจักรยาน และรถจักรยานยนต์และการคาดเข็มขัดนิรภัยของผู้ใช้รถ เป็นต้น

ผู้ให้การศึกษาเกี่ยวกับการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย

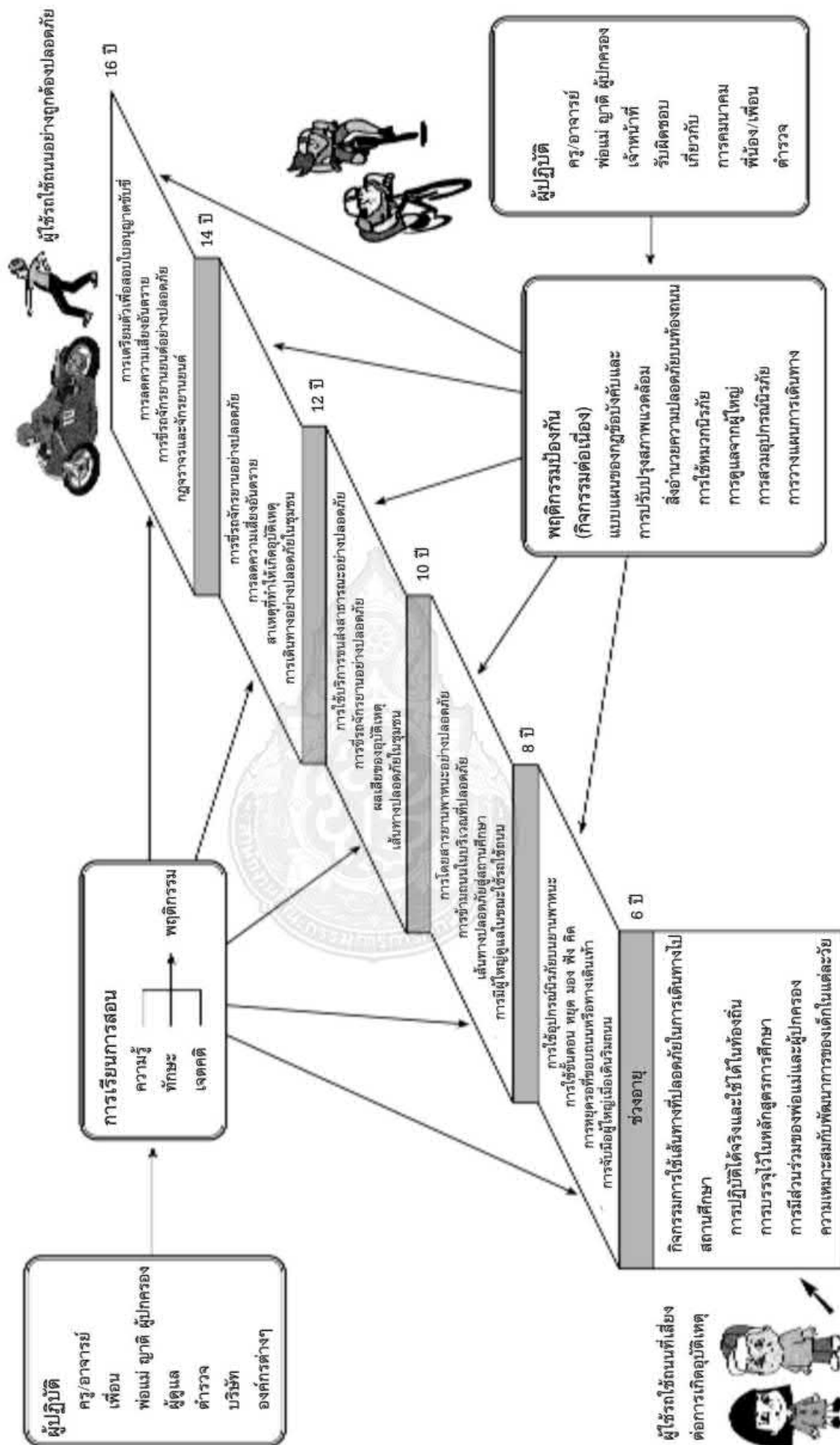
เป็นความรับผิดชอบของชุมชนที่ต้องแน่ใจว่า เด็กได้รับการคุ้มครองในขณะที่ใช้รถใช้ถนน และพวกเขาเป็นผู้ใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัยและรับผิดชอบ การให้การศึกษาเรื่องการใช้รถใช้ถนนจะมีประสิทธิภาพสูงสุด เมื่อครู/อาจารย์สามารถทำงานร่วมกับผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ตำรวจ และบุคคลอื่นที่ให้ความสนใจในเรื่องนี้เพื่อให้ความรู้แก่เด็กไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องซึ่งกันและกัน บทเรียนที่ครู/อาจารย์สอน จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีความสนใจในความปลอดภัยและความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก ในแบบจำลองการเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยนี้บุคลากรและองค์กรต่างๆ จะเป็นที่รู้จักในฐานะ “ผู้ถ่ายทอด” สถานศึกษาจึงควรเปิดโอกาสให้บุคลากรและองค์กรเหล่านั้นได้มีส่วนร่วมช่วยและสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนเท่าที่จะเป็นไปได้

เอกสารอ้างอิง

Petit, F. (1996). Children's competence as road users: The relevance of child development theory and research. Road and Traffic Authority, Road Safety and Traffic Management Directorate, Research Note RN 7/9

แผนภาพ : แบบจำลองการเรียนรู้การสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย

คำชี้แจง

การใช้คู่มือการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา

คู่มือการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา ได้จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้สถานศึกษาสามารถวางแผน พัฒนาและจัดการเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนได้อย่างถูกต้องปลอดภัยได้อย่างครอบคลุมและต่อเนื่อง

จุดประสงค์หลักของการเรียนการสอน

เพื่อเสริมสร้างและอบรมให้นักเรียนมีพฤติกรรมการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยและมีความรับผิดชอบ เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนรู้และจำแนกประเภทของสถานการณ์การใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องและปฏิบัติตนอย่างปลอดภัยในสถานการณ์นั้น

เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับรู้ถึงข้อจำกัดทางร่างกายและจิตใจของเด็ก เมื่อเขาต้องใช้รถใช้ถนน รวมทั้ง ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเมื่อนักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยและพฤติกรรมต่างๆ เช่น การดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด เป็นต้น

เพื่อเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่ครูและนักเรียน

เพื่อพัฒนาความรู้ เจตคติ ทักษะ และพฤติกรรมที่เหมาะสมในการใช้รถใช้ถนนที่ปลอดภัย

ส่วนประกอบสำคัญ 2 ส่วนของการจัดการเรียนการสอน

กิจกรรมปฏิบัติที่สถานศึกษา คือ กิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งครูและนักเรียนปฏิบัติที่สถานศึกษา

กิจกรรมปฏิบัติที่บ้าน คือ กิจกรรมที่นักเรียนและผู้ปกครองปฏิบัติที่บ้าน

เนื้อหาในบทเรียนออกแบบขึ้นเพื่อสนับสนุนให้นักเรียนได้ตรวจสอบและเข้าใจถึงสภาพการจราจร มีการฝึกปฏิบัติในเรื่องพฤติกรรมการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย และเรียนรู้เกี่ยวกับกฎข้อบังคับต่างๆ จุดมุ่งหมายอีกประการก็คือ เพื่อสอนให้นักเรียนรู้จักพิจารณาการกระทำของตนเองและผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้น ช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และเมื่อเขาเติบโตไปจะได้มีความรับผิดชอบต่อความปลอดภัยของตนเองมากยิ่งขึ้น

ลำดับการเรียนการสอนในบทเรียน

ลำดับการเรียนการสอนในบทเรียนพัฒนาขึ้นจากแบบจำลองการเรียนการสอนเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย และสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 และหลักสูตรการศึกษาฉบับใหม่ บทเรียนออกแบบขึ้นในลักษณะที่นักเรียนสามารถทบทวนความเข้าใจ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์มากขึ้น ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนและขอแนะนำให้มีการจัดการเรียนการสอนไปตามลำดับของบทเรียนที่กำหนด

บทเรียนจะประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ การเรียนในชั้นเรียน กิจกรรมปฏิบัติที่สถานศึกษา และกิจกรรมปฏิบัติที่บ้าน ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีการวางแผนการสอนล่วงหน้าเพื่อพิจารณาจัดการเรียนการสอนให้ต่อเนื่องกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสภาพของท้องถิ่น เช่น ข้อจำกัดด้านเวลา สภาพแวดล้อม และความช่วยเหลืออื่นๆ ที่จะให้แก่เด็กนักเรียนได้ ดังนั้น ควรมีแผนการจัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับสถานศึกษาในแต่ละท้องถิ่น

โครงสร้างบทเรียน

บทเรียนแต่ละบทเสนอสาระของบทเรียนออกเป็นหัวข้อย่อยๆ เพื่อถ่ายทอดความเข้าใจและช่วยให้ครูผู้สอนทราบถึงโครงสร้างและเนื้อหาของบทเรียน ในแต่ละบทเรียนจะประกอบด้วยหัวข้อย่อยดังนี้

ประเด็นเกี่ยวกับความปลอดภัย :

เป็นข้อมูลความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนบทนี้ ซึ่งปรากฏอยู่ในตอนต้นของข้อมูลสำหรับครูและผู้ปกครอง

จุดประสงค์การเรียนรู้ :

ขอบข่ายของเนื้อหาและสิ่งที่นักเรียนควรทราบ

จุดประสงค์นำทาง :

สิ่งที่คาดว่านักเรียนจะได้รับจากบทเรียน เพื่อให้สามารถปฏิบัติหรือเรียนรู้ตามที่กำหนดในจุดประสงค์การเรียนรู้

การเตรียมการสอน :

สิ่งที่ครูผู้สอนต้องจัดเตรียมหรือทำก่อนที่จะเริ่มบทเรียน

สาระสำคัญของการสอน :

เนื้อหา และการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน

กิจกรรมการเรียนการสอน :

เป็นกิจกรรมที่ครูผู้สอนจะใช้สอนเพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการสร้างเสริมประสบการณ์ ฝึกฝน พัฒนาทักษะ และความรู้จากสถานการณ์จริง

กิจกรรมเสริม :

เป็นกิจกรรมเพิ่มเติมที่ครูผู้สอนจะใช้เพื่อขยายขอบข่ายและพัฒนาการเรียนการสอนและให้นักเรียนได้เพิ่มพูนประสบการณ์จากสิ่งที่ได้เรียนรู้ผ่านสาระการเรียนรู้อื่นๆ เช่น สาระการเรียนรู้ทางภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะและงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งได้นำเสนอการเชื่อมโยงบทเรียนเข้ากับกลุ่มประสบการณ์หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามหลักสูตรการศึกษาไว้ในขอบข่ายของเนื้อหาและลำดับบทเรียน

กิจกรรมปฏิบัติที่สถานศึกษา

กิจกรรมที่กำหนดขึ้นนั้นส่งเสริมให้นักเรียน ทำกิจกรรมสำรวจได้อย่างกว้างขวาง ขณะเดียวกันครูผู้สอนก็สามารถใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนไปพร้อมๆ กัน และครูผู้สอนสามารถนำไปปรับใช้ได้ตามความต้องการ

ลำดับการเรียนรู้การสอนในบทเรียน จัดทำขึ้นโดยเน้นเนื้อหาหลัก 2 เรื่อง คือ

การเดินเท้าอย่างปลอดภัย (พัฒนาทักษะการเดินเท้าอย่างปลอดภัย รวมทั้งเจตคติและความรู้)

การเดินทางอย่างปลอดภัย (ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการเดินทางอย่างปลอดภัยในสถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งการขับขี่รถจักรยานหรือรถจักรยานยนต์ การเป็นคนโดยสาร และการใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ)

กิจกรรมปฏิบัติที่บ้าน

กิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนนำไปปฏิบัติที่บ้านเป็นกิจกรรมที่มุ่งหวังให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการให้ความรู้เรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยแก่บุตรหลาน และต้องการให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ที่บ้านและสถานศึกษา

ผู้ปกครองเป็นบุคคลที่ควรมีบทบาทในการสอนนักเรียนให้เรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนและช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยในอนาคต การร่วมมือกันของผู้ปกครองและครูผู้สอนถือเป็นความร่วมมือที่ดีที่จะช่วยแก้ไขจุดอ่อนของการเรียนรู้ กล่าวคือผู้ปกครองมีความห่วงใยต่อบุตรหลาน แต่อาจไม่มีความรู้เกี่ยวกับการฝึกฝนเรื่องความปลอดภัย และไม่ทราบพฤติกรรมการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ที่เด็กในแต่ละวัยสามารถทำได้ ในทางกลับกันทางสถานศึกษาและครูผู้สอนอาจไม่มีเวลาพอที่จะสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์และจากสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียน ดังนั้น ความร่วมมือกันจะช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติเป็นไปอย่างสมบูรณ์

องค์ประกอบของกิจกรรม

คำอธิบายจุดประสงค์ของกิจกรรมซึ่งระบุไว้ในส่วนหน้าของกิจกรรมปฏิบัติที่บ้าน เพื่อชี้แจงให้ผู้ปกครองได้ทราบถึงประเด็นความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน ความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เด็กในแต่ละวัยนั้นควรปฏิบัติได้ และคำแนะนำในการดำเนินกิจกรรม

ใช้แบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรม (ใบความรู้ 8) ที่มอบหมายให้นักเรียนทำที่บ้าน เพื่อให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกับครูผู้สอนเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียน และเป็นการตรวจสอบพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของนักเรียนอีกด้วย โดยนักเรียนอาจจัดทำเป็นแฟ้มเพื่อรวบรวมผลงานจากการทำกิจกรรมที่สถานศึกษาและที่บ้าน ซึ่งจะช่วยให้ครูผู้สอนและผู้ปกครองได้ทราบข้อมูลละเอียดยิ่งขึ้น

ครูผู้สอนควรส่งจดหมายชี้แจงผู้ปกครอง (ใบความรู้ที่ 9) ก่อนที่จะมอบหมายกิจกรรมให้นักเรียนไปทำที่บ้าน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ปกครองได้ทราบและพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ

ผู้บริหารสถานศึกษาควรเชิญผู้ปกครองมาประชุม เพื่ออธิบายให้ทราบถึงแผนการสอน และบทบาทของผู้ปกครอง ความคาดหวังของสถานศึกษา รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้สอบถามและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อความเข้าใจอันดี

วิธีใช้คู่มือการเรียนการสอน

เพื่อให้การใช้คู่มือการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ควรปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาคู่มือการเรียนการสอนสำหรับตลอดหนึ่งปีการศึกษาเพื่อให้คุ้นเคยกับขอบข่ายและเป้าหมายของเนื้อหา
2. ทำความเข้าใจกับประเด็นความปลอดภัย
3. วางแผนการใช้คู่มือการเรียนการสอน โดยต้องคำนึงว่า ควรจัดการเรียนการสอนเรื่องใดในช่วงเวลาใด จะให้เวลานักเรียนในการทำกิจกรรมที่บ้านนานเท่าไร เพื่อนักเรียนจะสามารถทำได้เสร็จตามที่กำหนด
4. ทำสำเนาแบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมที่บ้าน (ใบความรู้ 8) และสำเนาจดหมายชี้แจงผู้ปกครอง (ใบความรู้ 9) สำหรับนักเรียนทุกคน
5. กำหนดวิธีการติดต่อสื่อสารระหว่างครูผู้สอนและผู้ปกครองของนักเรียนแต่ละคนเพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมที่บ้านสำเร็จลุล่วงด้วยดี เช่น อาจจัดประชุมผู้ปกครองขึ้น เป็นต้น
6. ดำเนินการตามคู่มือการเรียนการสอน
7. ประเมินผลการเรียนของนักเรียน

การปฏิบัติกิจกรรมภายนอกโรงเรียน

เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นที่จะต้องให้นักเรียนได้มีโอกาสเดินสำรวจสภาพการจราจรจริง ซึ่งการจัดกิจกรรมดังกล่าวต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น ครูผู้สอนควรจะขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่อื่นๆ ของสถานศึกษา และเจ้าหน้าที่ตำรวจในการให้การดูแลความปลอดภัยแก่นักเรียน ครูผู้สอนควรปรึกษากับผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ ที่ถูกต้อง ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมควรได้รับทราบข้อมูลต่างๆ ล่วงหน้า เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ปกครองมีความเข้าใจถึงบทบาทของตน และมีความรู้เกี่ยวกับทักษะความปลอดภัย ซึ่งเป็นสาระสำคัญของกิจกรรม

กิจกรรมเสริมในสถานศึกษา

กิจกรรมเสริมมีความสำคัญในการสนับสนุนให้การเรียนการสอนในชั้นเรียนประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ กิจกรรมเสริมยังช่วยให้เด็กมีประสบการณ์ตรงและพฤติกรรมป้องกันที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ผู้ปกครองและสถานศึกษา กิจกรรมเสริมสามารถจัดขึ้นได้หลายลักษณะ ซึ่งกิจกรรมเสริมในสถานศึกษาที่ได้พัฒนาขึ้นได้แก่ โครงการเส้นทางปลอดภัยสู่สถานศึกษา กิจกรรมนี้จัดขึ้นเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมของเส้นทางที่ใช้ในการเดินทางไป-กลับจากสถานศึกษาของนักเรียน ซึ่งจะช่วยลดอุบัติเหตุจากการใช้รถใช้ถนนที่เกิดขึ้นกับนักเรียนที่เดินทางมาสถานศึกษาได้ การดำเนินกิจกรรมนี้จะประสบความสำเร็จได้ก็ต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ คือ สถานศึกษา หน่วยงานด้านการจัดการจราจร และองค์กรบริหารของท้องถิ่น

แผนเน้นกิจกรรมประกอบด้วยการดำเนินงานหลัก 4 ประการ

1. ให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยตามสภาพการณ์ของแต่ละสถานศึกษา
2. ดำเนินการปรับปรุง ออกแบบ และก่อสร้างด้านวิศวกรรมจราจร เกี่ยวกับทางข้ามถนนที่ปลอดภัย การจัดสถานที่รับ-ส่งนักเรียน
3. ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน
4. ออกกฎข้อบังคับของสถานศึกษาเพื่อการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย

เนื่องจากกิจกรรมนี้ต้องอาศัยความร่วมมือและการดำเนินงานจากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ดังนั้นสถานศึกษาที่มีความประสงค์ที่จะดำเนินกิจกรรมนี้ ควรขออนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินงานให้บรรลุผล

เกม “เดินกลับบ้านอย่างปลอดภัย”

วิธีการเล่นเกม

เกมนี้เป็นเกมที่ใช้เล่นเพื่อทดสอบความรู้ในการเดินเท้า เมื่อนักเรียนเดินทางจากโรงเรียนเพื่อกลับบ้าน ซึ่งนักเรียนจะได้มีโอกาสทบทวนความเข้าใจของตนเองในเรื่องขั้นตอนการข้ามถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ปลอดภัย และไม่ปลอดภัยของคนเดินเท้า

ครู/อาจารย์ควรจัดเตรียมอุปกรณ์ดังต่อไปนี้

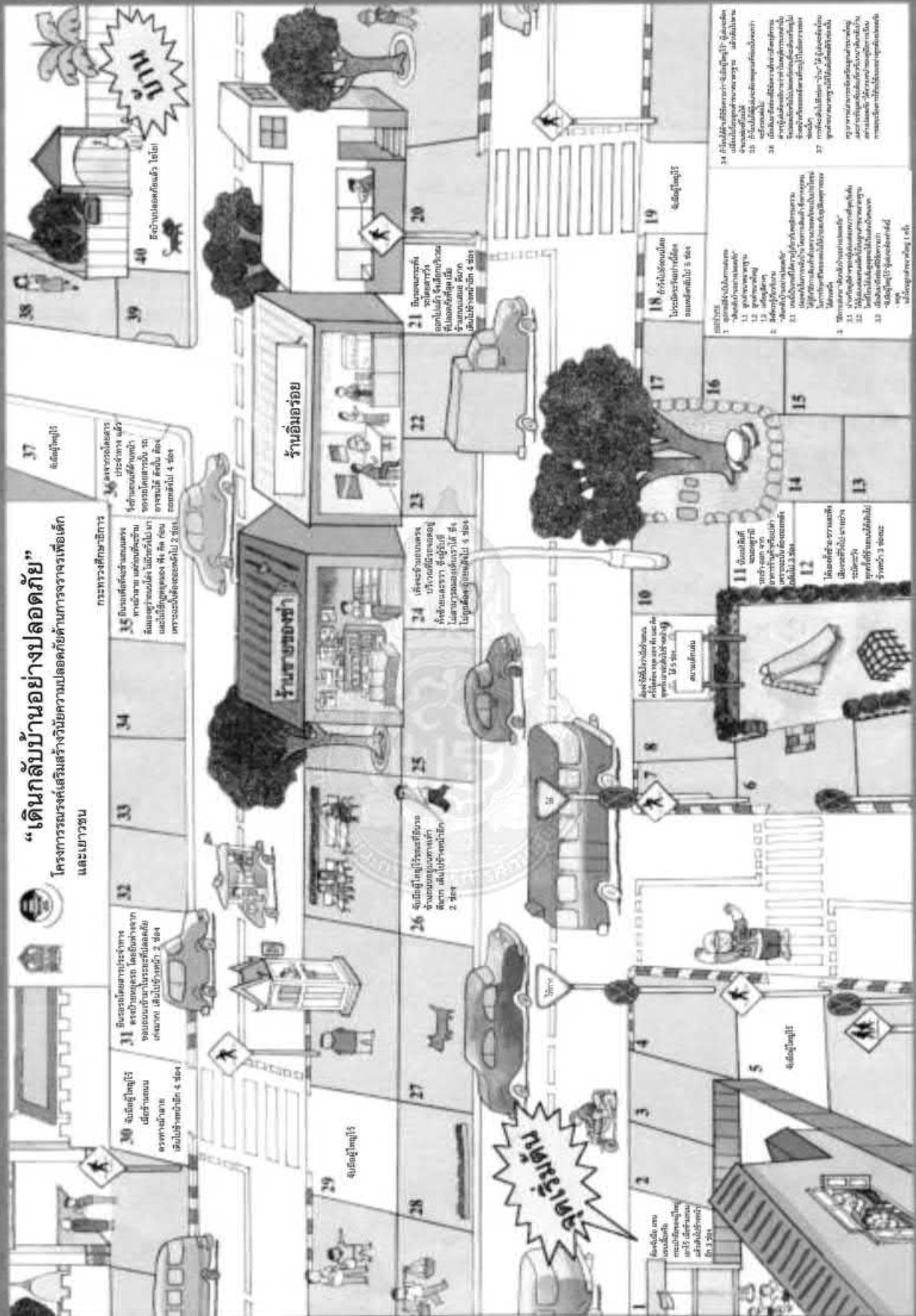
ทำลูกเต๋ารายใหญ่ โดยถ่ายสำเนาจากแบบที่แนบมาด้วย ตัดแบบตามรอยโดยรอบแล้วพับเป็นลูกเต๋า
เหรียญสีต่างๆ สำหรับนักเรียนแต่ละคน
ลูกเต๋ารายมาตรฐานสำหรับนักเรียนในแต่ละกลุ่ม

การเล่นเกมนั้นเริ่มต้นโดยให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งในแต่ละกลุ่มโยนลูกเต๋ารายมาตรฐาน แล้วเดินเหรียญไปที่หมายเลขตามจำนวนแต้มของลูกเต๋า เมื่อนักเรียนเดินเหรียญมาหยุดอยู่ที่ช่อง “จับมือผู้ใหญ่ไว้” ให้นักเรียนโยนลูกเต๋ารายใหญ่ที่ทำตามแบบไว้ ถ้านักเรียนโยนได้ด้านที่เขียนว่า “รอก่อนนะ” ให้นักเรียนรออยู่ที่ช่องเดิมจนกว่าจะถึงรอบต่อไป แต่ถ้าได้ด้านที่เขียนว่า “จับมือผู้ใหญ่ไว้” นักเรียนจะได้โยนลูกเต๋ารายมาตรฐานอีกครั้ง แล้วเดินเหรียญไปตามจำนวนแต้มที่ได้

เมื่อนักเรียนเดินเหรียญมาหยุดอยู่ที่ช่องสีแดงหรือสีเขียว นักเรียนต้องปฏิบัติดังนี้

อธิบายว่าทำไมพฤติกรรมตามข้อความในช่องดังกล่าวจึงปลอดภัยหรือไม่ปลอดภัย
เสร็จแล้วให้เดินเหรียญไปข้างหน้า หรือถอยหลังตามที่บอกไว้ในข้อความนั้น
นักเรียนที่เดินเหรียญไปถึง “บ้าน” เป็นคนแรกถือว่าเป็นผู้ชนะ

#

เนื้อหาหลัก	จุดประสงค์	ลำดับของบทเรียน	บูรณาการหลักสูตร ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533	บูรณาการหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
การเดินทาง อย่างปลอดภัย	1. สามารถปฏิบัติตนเป็น คนโดยสารที่ปลอดภัย และ มีพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสม ในการโดยสาร	5. คนโดยสารที่ดี ใบงาน 5 แผนภาพประกอบ การเรียนการสอน 8 และ 14 ใบความรู้ 4	กลุ่มประสบการณ์ สปช.	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและ พลศึกษา
	1. สามารถปฏิบัติตามขั้นตอน ที่ปลอดภัยในการใช้บริการ ระบบขนส่งสาธารณะ ภายใต้ การดูแลของผู้ใหญ่ได้ 2. อธิบายความจำเป็นในการ ประพฤติตนเป็นคนโดยสาร ที่ดีและมีความรับผิดชอบ	6. การใช้บริการระบบ ขนส่งสาธารณะ ใบงาน 6 แผนภาพประกอบ การเรียนการสอน 9 ใบกิจกรรมที่บ้าน 4	กลุ่มประสบการณ์ สปช.	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและ พลศึกษา
	1. อธิบายถึงความจำเป็น ในการคาดเข็มขัดนิรภัยหรือ ใช้อุปกรณ์นิรภัยที่เหมาะสม ในรถยนต์ได้ 2. สามารถใช้เข็มขัดนิรภัยหรือ อุปกรณ์นิรภัยสำหรับ คนโดยสารและสิ่งของ ได้อย่างถูกต้อง 3. อธิบายถึงพฤติกรรมที่ ปลอดภัยของคนโดยสารได้	7. การคาดเข็มขัดนิรภัย ใบงาน 7 แผนภาพประกอบ การเรียนการสอน 8	กลุ่มประสบการณ์ สปช.	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและ พลศึกษา

สปช. ย่อมาจาก กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

สสน. ย่อมาจาก กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

บทที่ 1 :

เครื่องหมายและสัญญาณจราจร

ประเด็นความปลอดภัย

1. เครื่องหมายจราจรถูกออกแบบขึ้นเพื่อช่วยเหลือ หรือเตือนคนเดินเท้าและผู้ขับขี่
2. คนเดินเท้าและผู้ขับขี่จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของป้าย สัญญาณ และเครื่องหมายจราจรต่างๆ ภายใต้กฎหมายและจะถูกลงโทษเมื่อฝ่าฝืน

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจเครื่องหมายจราจรทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับคนเดินเท้า

จุดประสงค์นำทาง

1. ระบุป้าย สัญญาณ และเครื่องหมายจราจรที่เกี่ยวข้องกับคนเดินเท้า
2. อธิบายความหมายของป้าย สัญญาณ และเครื่องหมายจราจรหลักๆ ที่เกี่ยวข้องกับคนเดินเท้าได้
3. สามารถปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของป้ายจราจรที่เกี่ยวข้องกับคนเดินเท้า

การเตรียมการสอน

1. ครูผู้สอนควรสำรวจพื้นที่บริเวณใกล้โรงเรียน เพื่อบันทึกตำแหน่งที่ตั้งของเครื่องหมายจราจรที่สำคัญ
2. กำหนดให้มีผู้ใหญ่หรือครูท่านอื่นๆ เป็นผู้ช่วยในการเดินสำรวจเครื่องหมายจราจร
3. ทำสำเนา ใบงาน 1 : เครื่องหมายจราจร และใบกิจกรรมที่บ้าน 1 : การสำรวจเครื่องหมายจราจร สำหรับนักเรียนทุกคน
4. เตรียมกระดานรองเขียน กระดาษ ดินสอ ให้นักเรียนทุกคน

สาระสำคัญของการสอน

1. ทบทวนขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด สำหรับ การข้ามถนนโดยดูจาก ใบความรู้ 1

2. รูปทรงของเครื่องหมายจราจรมีความหมาย อยู่ในตัวเอง เช่น เครื่องหมายรูปแปดเหลี่ยม ใช้แสดง ความหมาย “หยุด” เครื่องหมายรูปสามเหลี่ยมกลับหัว ใช้แสดง ความหมาย “ให้ทาง” เครื่องหมายรูปวงกลม ใช้แสดง ความหมาย “ควบคุม” เช่น การควบคุมความเร็ว เครื่องหมายรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ใช้แสดง ความหมาย “เตือน” ซึ่งรวมถึงเครื่องหมายสำหรับคนเดินเท้าด้วย

หมายเหตุ : สำหรับโรงเรียนในชนบทนั้น ครูผู้สอนอาจจะพานักเรียนไปศึกษาเครื่องหมายจราจรในตัวเมือง ที่อยู่ใกล้เคียง รวมทั้งสังเกตเครื่องหมายจราจรที่อยู่ ข้างทางในระหว่างการเดินทางได้อีกด้วย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ให้นักเรียน ช่วยกันวาดภาพและระบายสีเครื่องหมายจราจรต่างๆ เท่าที่นักเรียนจะคิดได้ภายในเวลา 10-15 นาที
2. จัดแสดงผลงานของนักเรียนในชั้นเรียน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปร่าง สี ข้อความ หมายเลขที่ใช้บนเครื่องหมายจราจร และสถานที่ที่สามารถพบเห็นเครื่องหมายจราจรบางอย่างได้บ่อยครั้ง
3. อธิบายการทำ ใบงาน 1 : เครื่องหมายจราจร แก่นักเรียนพร้อมทั้งแจกดินสอให้นักเรียนทุกคน
4. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ 5-6 คน โดยมีผู้ช่วยคอยควบคุมดูแลนักเรียนแต่ละกลุ่ม ให้นักเรียน เดินสำรวจป้าย สัญญาณ และเครื่องหมายจราจรต่างๆ ในบริเวณรอบโรงเรียนโดยเน้นส่วนที่เกี่ยวข้องกับ คนเดินเท้า ให้นักเรียนวาดรูปเครื่องหมายจราจรที่มี รูปร่างต่างๆ ลงใน ใบงาน 1 ซึ่งการระบายสีเครื่องหมาย ให้ถูกต้องสามารถทำในห้องเรียนได้

5. ฝึกปฏิบัติขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด เมื่อจะข้ามถนนทุกครั้ง แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเครื่องหมายจราจรที่พบในส่วน of สถาน that ติดตั้ง รูปร่าง สี และจุดประสงค์ของเครื่องหมายจราจรเหล่านั้น พร้อมตอบคำถามต่อไปนี้ “ป้ายจราจรนี้บอกอะไรแก่เรา”

กิจกรรมทบทวน

1. ทบทวนพร้อมทั้งเปรียบเทียบเครื่องหมายจราจรที่รวบรวมได้จากการเดินสำรวจกับเครื่องหมายจราจรที่นักเรียนช่วยกันวาดก่อนการเดินสำรวจ
2. ให้นักเรียนวาดเครื่องหมายจราจรใหม่ๆ ที่พบจากการเดินสำรวจลงบนกระดาษอีกแผ่น เปรียบเทียบเครื่องหมายจราจรที่มีรูปร่างเหมือนกัน แต่มีข้อความต่างกัน
3. ให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับสีของเครื่องหมายจราจรและเหตุผลในการใช้สีที่แตกต่างกัน
4. ให้นักเรียนระบายสีเครื่องหมายจราจรในใบงาน 1 : เครื่องหมายจราจร ให้ถูกต้อง
5. แนะนำและอธิบาย ใบกิจกรรมที่บ้าน 1 : การสำรวจเครื่องหมายจราจร แก่ นักเรียน

กิจกรรมเสริม

1. ให้นักเรียนเล่นเกม “แยกเครื่องหมายจราจร” โดยใช้เครื่องหมายจราจรจำลอง ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม ผลัดกันแยกเครื่องหมายจราจรที่เกี่ยวข้องกันคนเดินเท้าและผู้ขับขี่ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ เกี่ยวกับชนิดของเครื่องหมายจราจร เช่น เครื่องหมายจราจรรูปกากบาทสีแดง เป็นเครื่องหมายสำหรับทั้งคนเดินเท้าและผู้ขับขี่
2. จัดแสดงรูปถ่ายของเครื่องหมายจราจรทั้งหมดที่พบระหว่างการเดินสำรวจ และเพิ่มเติมป้ายจราจรใหม่ๆ ที่นักเรียนพบในภายหลัง

ใบงาน 1

เครื่องหมายจราจร

ชื่อ.....นามสกุล.....
เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนสำรวจเครื่องหมายจราจรรูปแบบต่างๆ วาดภาพเครื่องหมายจราจรเหล่านั้นตามลักษณะที่พบเห็น ซึ่งรวมถึงข้อความหรือหมายเลขที่พบบนเครื่องหมายจราจร หากพื้นที่ไม่พอนักเรียนสามารถใช้พื้นที่ด้านหลังของกระดาษได้

2. ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

มีสีอะไรบ้างที่ใช้ในเครื่องหมายจราจร

.....

.....

.....

นักเรียนคิดว่าเหตุใดจึงเลือกใช้สีเหล่านี้

.....

.....

.....

ใบกิจกรรมที่บ้าน 1

การสำรวจเครื่องหมายจราจร

ที่โรงเรียนเด็กได้เรียนรู้และสำรวจเครื่องหมายจราจรบริเวณรอบๆ โรงเรียน เครื่องหมายจราจรที่แสดงในตารางข้างล่างเป็นเครื่องหมายที่ท่านพบเห็นได้ทั่วไป โปรดศึกษาเครื่องหมายจราจรโดยละเอียด และปฏิบัติตามข้อกำหนดที่อยู่บนเครื่องหมายเหล่านั้นเพื่อช่วยให้เด็กทุกคนปลอดภัย

สิ่งที่ควรปฏิบัติ

ให้ท่านพาเด็กออกสำรวจเส้นทางจราจรอย่างน้อย 3 เส้นทางเพื่อสังเกตเครื่องหมายจราจร

ก่อนออกจากบ้านท่านควรพูดคุยเกี่ยวกับการสำรวจเส้นทางและเครื่องหมายจราจรในตารางข้างล่าง

	ป้าย “ห้ามเข้า”		ป้าย “ให้คนข้ามถนน”
	ป้าย “ลดความเร็ว”		ป้าย “ห้ามกลับรถ”

ใบกิจกรรมที่บ้าน 1

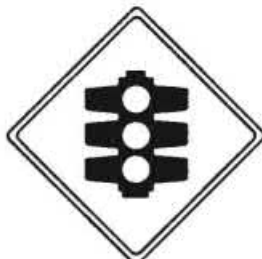
การสำรวจเครื่องหมายจราจร

ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขที่.....ชั้น.....

วันที่ส่ง.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมายถูก () ลงในช่องสี่เหลี่ยมขวามือเมื่อพบเห็นเครื่องหมายจราจรดังแสดงในตารางข้างล่าง (1 ช่องต่อ 1 เส้นทางที่ทำการสำรวจ) พร้อมกับระบายสีเครื่องหมายจราจรตามที่นักเรียนเห็น

บทที่ 2 :

อันตรายบนทางเท้า

ประเด็นความปลอดภัย

1. อันตรายที่เกิดกับคนเดินเท้าสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เนื่องจากทางเท้าบางแห่งอาจเป็นทางเข้า-ออกหรือถนนตัดผ่าน ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายได้

2. เด็กควรได้รับการฝึกฝนให้ใช้ขั้นตอน **หยุด มอง ฟัง คิด** เมื่อต้องใช้ทางเท้า

3. ถนนบางแห่งอาจไม่มีทางเท้า หรือทางเท้าถูกกีดขวางทำให้คนเดินเท้าต้องเดินบนถนน ซึ่งมียานพาหนะต่างๆ สัญจรไป-มา ในกรณีนี้เด็กจะต้องระมัดระวังตนเองเป็นพิเศษ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ขับขี่สามารถมองเห็นเขาได้อย่างชัดเจน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ให้นักเรียนพิจารณาประเด็นความปลอดภัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทางเท้าที่มีในท้องถิ่น

จุดประสงค์นำทาง

1. อธิบายสิ่งที่ทำให้ทางเท้าปลอดภัยและไม่ปลอดภัยได้

2. สามารถคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหาเมื่อต้องใช้ทางเท้าที่ไม่ปลอดภัย

3. มีพฤติกรรมของคนเดินเท้าที่ถูกต้องและปลอดภัย

การเตรียมการสอน

1. วางแผนการเดินทางสำรวจอันตรายที่อาจเกิดขึ้นบนทางเท้าที่มีในท้องถิ่น

2. จัดหากล้องถ่ายรูปเพื่อใช้ระหว่างการเดินสำรวจ

3. จัดเตรียมกระดานรองเขียน กระดาษ และดินสอ สำหรับนักเรียนทุกคน

4. ทำสำเนา ใบงาน 2 : อันตรายบนทางเท้า ให้นักเรียนคนละ 2 ชุด

5. ทำสำเนา ใบกิจกรรมที่บ้าน 2 : การสำรวจในละแวกบ้าน และ ใบความรู้ 1 สำหรับนักเรียนทุกคน

6. อธิบายจุดมุ่งหมายในการเดินสำรวจแก่ผู้ช่วยสอนหรืออาจารย์ท่านอื่นๆ ที่มาช่วยควบคุมดูแลเด็ก

7. ศึกษาประเด็นความปลอดภัยจาก แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 1 : การเดินถนนที่ไม่มีทางเท้า และ แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 2 : จุดอันตรายบนทางเท้า : ยานพาหนะที่เข้า-ออกจากอาคารหรือซอย

สาระสำคัญของการสอน

1. เนื่องจากทางเท้าเป็นพื้นที่ใช้สอยส่วนรวม ฉะนั้น ควรคำนึงถึงผู้อื่นด้วยเมื่อใช้ทางเท้า

2. ความมองดูและฟังเสียงของยานพาหนะที่เข้าและออกจากถนน และปฏิบัติตามขั้นตอน **หยุด มอง ฟัง คิด** ทุกครั้งเมื่อมีเส้นทางเข้า-ออกจากอาคารหรือมีถนนตัดผ่านทางเท้า และเมื่อจะข้ามถนนทุกครั้ง (ดูใบความรู้ 1)

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักเรียนเกี่ยวกับอันตรายประเภทต่างๆ ที่นักเรียนอาจประสบบนทางเท้าในท้องถิ่น

2. เขียนข้อคิดเห็นของนักเรียนบนกระดานดำ และอภิปรายว่าเหตุใดสิ่งเหล่านี้จึงอาจก่อให้เกิดอันตรายได้ สิ่งเหล่านี้ได้แก่ ผิวถนนที่ขรุขระหรือไม่เรียบถนนที่ติดกับทางเท้า สิ่งกีดขวางต่างๆ เช่น ถังขยะ วัสดุก่อสร้าง ฝาท่อระบายน้ำที่ไม่แข็งแรง การซ่อมบำรุงถนนรถจักรยานยนต์ กิ่งไม้ที่ห้อยลงมา ทางเท้าที่แคบ ขอบถนนที่ไม่มีทางเท้า รถจักรยานยนต์ คนขี่รถจักรยานยนต์ และรถเข็นขายของ

3. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียนเกี่ยวกับส่วนของทางเท้าที่ไม่ควรเดิน เช่น ส่วนที่ขีดขอบถนน เป็นต้น

4. อธิบาย ใบงาน 2 : อันตรายบนทางเท้า และจุดประสงค์ในการเดินสำรวจแก่นักเรียน ระหว่างการเดินสำรวจให้นักเรียนตอบคำถาม “นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร” แล้วจึงกลับมาทำให้เสร็จในชั้นเรียน

กิจกรรมย่อย 1 : การสำรวจทางเท้า

1. นำนักเรียนเดินสำรวจทางเท้าในท้องถิ่นให้นักเรียนเดินเป็นคู่ และใช้ ใบงาน 2 เพื่อจดบันทึกสิ่งที่เป็นอันตรายที่พบระหว่างการเดินสำรวจ นับจำนวนถนนที่ตัดผ่านทางเท้า บันทึกสิ่งที่คิดว่าบดบังการมองเห็นของผู้ขับขี่ยานพาหนะที่จะออกมาจากอาคารหรือซอย เช่น รั้วสูง หรือต้นไม้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนว่าเหตุใดสิ่งเหล่านี้จึงเป็นอันตรายต่อคนเดินเท้า

2. ถ่ายภาพสิ่งที่อันตรายบนทางเท้าเพื่อใช้ในการอภิปรายในชั้นเรียน

3. คิดวิธีการแก้ไขปัญหาเมื่อต้องใช้ทางเท้าที่เป็นอันตราย และฝึกปฏิบัติตามแผนนั้นระหว่างการเดินสำรวจ

4. ฝึกขั้นตอน **หยุด มอง ฟัง คิด** ในการข้ามถนนระหว่างการเดินสำรวจ ควรข้ามถนนบริเวณที่มีทางข้าม เช่น ทางม้าลาย หรือสะพานลอยทุกครั้ง

กิจกรรมย่อย 2 : การติดตามผลในชั้นเรียน

1. เมื่อกลับเข้าชั้นเรียน ให้เปรียบเทียบผลการสำรวจสิ่งที่อาจเป็นอันตรายในการเดินเท้าของนักเรียนกับรายการบนกระดานดำ ทำเครื่องหมายถูก () หน้ารายการที่พบในการเดินสำรวจและเขียนสิ่งที่พบเพิ่มเติม

2. ถามนักเรียน เช่น

ทางเท้ามีความกว้างเท่ากันตลอดหรือไม่ เหตุไรจึงมีขนาดไม่เท่ากัน

เมื่อใดที่รถยนต์อาจวิ่งตัดทางเท้า

เหตุใดเราจึงต้องระมัดระวังเมื่อเดินเข้าใกล้ถนนหรือทางเข้า-ออกจากอาคารที่ตัดผ่านทางเท้า

นักเรียนจะมั่นใจได้อย่างไรว่าจะปลอดภัยเมื่อเดินใกล้ถนนหรือทางเข้า-ออกจากอาคารที่ตัดผ่านทางเท้า

สิ่งที่อยู่บนทางเดินเท้าตลอดเวลาคืออะไร และสิ่งที่อยู่บนทางเดินเท้าเพียงชั่วคราวคืออะไร

3. ให้นักเรียนจับกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นบันทึกแผนการรับมือกับสิ่งที่อันตรายที่พบระหว่างการเดินสำรวจ และตอบคำถามในใบงาน 2 : อันตรายบนทางเท้า”

กิจกรรมเสริม

1. จัดทำหนังสือหรือป้ายนิเทศแสดงภาพถ่ายสิ่งที่อันตรายบนทางเท้า โดยให้นักเรียนช่วยกันเขียนคำอธิบายได้ภาพและวิธีการรับมือกับสิ่งที่อันตรายบนทางเท้า

2. อธิบาย ใบกิจกรรมที่บ้าน 2 : การสำรวจในละแวกบ้าน เมื่อนักเรียนส่งการบ้าน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน และติดแสดงแผนที่ของนักเรียนเมื่อส่งคืนใบกิจกรรมที่บ้าน

3. ให้นักเรียนช่วยกันเขียนจดหมายถึงหน่วยงานในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง อธิบายสิ่งที่อันตรายบนทางเท้าที่นักเรียนได้พบเห็น

4. ใช้ **แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 1 : การเดินถนนที่ไม่มีทางเท้า** และ **แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 2 : จุดอันตรายบนทางเท้า : ยานพาหนะที่เข้า-ออกจากอาคารหรือซอย** เพื่อทบทวนประเด็นความปลอดภัย

ใบงาน ๒

อันตรายบนทางเท้า

ชื่อ.....นามสกุล.....
เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกอันตรายบนทางเท้าที่อาจเกิดขึ้นกับคนเดินเท้า ที่นักเรียนพบระหว่างการเดินสำรวจ

ชื่อถนน :

สิ่งที่เป็นอันตราย :

เหตุใดจึงเป็นอันตราย :

นักเรียนควรทำอะไร :

ชื่อถนน :

สิ่งที่เป็นอันตราย :

เหตุใดจึงเป็นอันตราย :

นักเรียนควรทำอะไร :

ชื่อถนน :

สิ่งที่เป็นอันตราย :

เหตุใดจึงเป็นอันตราย :

นักเรียนควรทำอะไร :

ใบกิจกรรมที่บ้าน 2

การสำรวจในละแวกบ้าน

ที่โรงเรียนเด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการเดินเท้าที่ปลอดภัย และการวางแผนเพื่อรับมือกับสิ่งที่เป็นอันตรายบนทางเท้า

ประเด็นความปลอดภัย

1. การใช้รถใช้ถนนเป็นเรื่องที่ซับซ้อนและอันตรายที่เด็กต้องประสบอยู่ทุกวัน อุบัติเหตุจากการใช้รถใช้ถนนเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กในวัยเรียนได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต
2. เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปี ยังขาดความชำนาญและความสามารถในการใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย ซึ่งผู้ปกครองบางคนประเมินความสามารถของเด็กสูงเกินไปจึงทำให้เกิดเหตุการณ์ที่น่าสลดใจ
3. เด็กอาจไม่สนใจในคำเตือนเกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน เนื่องจากเด็กไม่เข้าใจความหมายของคำว่า การจราจร การตาย การบาดเจ็บ อันตรายและความปลอดภัย

4.2 เลือกบริเวณที่ปลอดภัยเพื่อจะข้าม โดยเป็นบริเวณที่ท่านสามารถมองเห็นการจราจรได้ชัดเจนทุกทิศทาง และเป็นบริเวณที่คนขับรถสามารถมองเห็นท่านได้เช่นกัน

4.3 “หยุด” ยืนบนทางเท้าโดยห่างจากขอบถนนหรือไหล่ทาง (กรณีที่ไม่มีทางเท้า) ประมาณ 1 ก้าว

4.4 “มอง” ไปให้ทั่วทุกทิศทาง เพื่อให้เห็นสภาพการจราจร

4.5 “ฟัง” ให้ทั่วทุกทิศทาง เพื่อรับรู้สภาพการจราจร

4.6 “คิด” ถึงความปลอดภัยในการข้ามถนนข้ามถนนเมื่อถนนว่าง หรือเมื่อยานพาหนะหยุดสนิท

4.7 “เดิน” ข้ามถนนเป็นเส้นตรง คอยมองและฟังเสียงรถขณะเดินข้ามถนนด้วย

ท่านจะช่วยได้อย่างไร

1. จะต้องเป็นผู้ใหญ่คอยดูแลเด็กเมื่อใช้รถใช้ถนนทุกครั้ง
2. เมื่อท่านเดินไปส่งหรือรับเด็กกลับจากโรงเรียนควรเลือกเส้นทางที่การจราจรไม่คับคั่ง หรือเป็นเส้นทางที่ต้องข้ามถนนน้อยที่สุดและมีทางข้ามพร้อมป้ายบอกอย่างชัดเจน เช่น ทางม้าลาย หรือสะพานลอย เป็นต้น
3. แนะนำให้เด็กใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด เมื่อต้องการข้ามถนนและข้ามทางรถไฟ แต่ผู้ใหญ่เป็นผู้ตัดสินใจว่าเมื่อใดจึงจะปลอดภัยพอที่จะข้ามได้
4. ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด มีดังนี้
 - 4.1 จับมือผู้ใหญ่ไว้ (สำหรับเด็กเล็ก)

สิ่งที่ต้องปฏิบัติ

1. อ่านคำแนะนำใน ใบกิจกรรมที่บ้าน 2
พูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับการทำกิจกรรม และเลือกจุดหมาย
ในการเดินทาง ท่านอาจจะใช้แผนที่ถนนช่วยในการ
วางแผนเส้นทางการเดินทางก็ได้
2. เลือกเส้นทางร่วมกับเด็ก
3. ในการเดินสำรวจเส้นทาง ควรนำกระดาษ
และดินสอไปด้วยเพื่อบันทึกข้อมูลที่สำคัญลงบนแผนที่
4. สังเกตพฤติกรรมการเดินทางของเด็ก
โดยเฉพาะการปฏิบัติตามขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด
ควรสนับสนุนให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้องตลอดเวลา
5. พูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นอันตราย
และช่วยคิดหาวิธีการรับมือหรือหลีกเลี่ยงสิ่งเหล่านั้น
รวมทั้งฝึกฝนวิธีการดังกล่าว
6. เมื่อกลับถึงบ้านแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
กับเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่พบระหว่างการเดินสำรวจและ
เขียนลงบนแผนที่
7. ให้เด็กวาดแผนที่ตามที่เขาชอบพร้อมทั้ง
ให้กำลังใจแก่เด็กในการทำงานในใบกิจกรรมให้เสร็จ
สมบูรณ์

กิจกรรม : ตรวจสอบความปลอดภัยในละแวกบ้าน
เวลาที่ใช้ : 1 ชั่วโมง
วัสดุที่ใช้ : ใบกิจกรรมที่บ้าน 2
วันที่ส่งคืน :

ใบกิจกรรมที่บ้าน 2

การสำรวจในละแวกบ้าน

ชื่อ.....นามสกุล.....
 เลขที่.....ชั้น.....
 วันที่ส่ง.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดแผนที่และเขียนอธิบายบนแผนที่เกี่ยวกับเส้นทางที่นักเรียนเดินไปโรงเรียนสวนสาธารณะ ร้านค้าใกล้บ้าน ห้องสมุดประชาชน บ้านเพื่อน โดยแสดงบริเวณที่มีสะพานลอย เครื่องหมายจราจร และบริเวณที่ยากต่อการข้ามถนน พร้อมทั้งเขียนชื่อถนน ร้านค้า และสถานที่สำคัญที่นักเรียนผ่านระหว่างการเดินทางสำรวจ

เส้นทางประจำของฉัน

บทที่ ๓ :

การข้ามถนนอย่างฉลาด

ประเด็นความปลอดภัย

1. อุบัติเหตุจากการเดินเท้าส่วนมากของเด็กจะเกิดขึ้นในบริเวณที่เด็กคุ้นเคยหรือในละแวกบ้าน ส่วนมากอุบัติเหตุจะเกิดขึ้นขณะที่เด็กเดินไป-กลับระหว่างบ้านและโรงเรียน หรือระหว่างการเล่นหลังเลิกเรียน บริเวณที่เด็กประสบอุบัติเหตุบ่อยๆ คือ บนถนนที่อยู่ระหว่างทางแยก

2. เมื่อเด็กมองไม่เห็นยานพาหนะที่วิ่งไปมาบนถนนใกล้กับจุดที่ยืนอยู่ เด็กก็มักจะคิดว่าถนนช่วงนั้นปลอดภัยพอที่จะข้ามได้ โดยไม่ได้คำนึงถึงว่ารถที่จอดอยู่ ต้นไม้ หรือพุ่มไม้ จะทำให้ผู้ขับขี่มองไม่เห็นตนเองซึ่งกำลังจะข้ามถนน

3. ถึงแม้เด็กในวัยนี้จะมีสมาธิมากจนเกี่ยวข้องกับประเด็นความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน แต่ก็ยังไม่สามารถข้ามถนนได้อย่างถูกต้องปลอดภัยได้ทุกครั้งไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถเลือกบริเวณข้ามถนนที่ปลอดภัยในละแวกที่นักเรียนอาศัยอยู่ได้

จุดประสงค์นำทาง

1. สามารถข้ามถนนโดยปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างปลอดภัยภายใต้การดูแลของผู้ใหญ่

2. ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการมองเห็นของคนเดินเท้าและของผู้ขับขี่ได้

การเตรียมการสอน

1. จัดหากล้องถ่ายรูปหรือ วิดีทัศน์
2. ทำสำเนา ใบงาน 3 : การข้ามถนนอย่างฉลาด สำหรับนักเรียนทุกคน
3. จัดหาผู้ช่วยในการถ่ายภาพหรือถ่ายวิดีโอ และเป็นผู้สังเกตการณ์
4. เดินสำรวจพื้นที่ในท้องถิ่นล่วงหน้าเพื่อพิจารณาบริเวณที่เป็นอันตรายและยากต่อการข้ามถนน (บริเวณที่มีรถจอด ทางแยก ทางโค้ง ทางเนิน คอสะพาน และบริเวณที่มีคนพลุกพล่าน เช่น สวนสาธารณะ ตลาด ร้านค้า เป็นต้น) พร้อมทั้งสำรวจทางข้ามสำหรับคนเดินเท้า เช่น ทางม้าลาย เป็นต้น
5. ศึกษาประเด็นความปลอดภัยจาก แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 3 : การข้ามถนนที่ไม่มีสะพานลอย และ แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 6 : การข้ามถนนบริเวณทางข้ามที่มีเกาะกลางถนน

สาระสำคัญของการสอน

1. ทางข้าม เช่น ทางม้าลาย เป็นต้น เป็นบริเวณที่ปลอดภัยสำหรับการข้ามถนน นักเรียนจึงควรได้รับการฝึกฝนให้ข้ามถนนตรงบริเวณดังกล่าว โดยเฉพาะกรณีที่ไม่ใช่ผู้ใหญ่คอยช่วยเหลือนักเรียน จึงควรข้ามถนนตรงทางข้ามทุกครั้ง

2. ครูผู้สอนควรเปรียบเทียบความสูงของนักเรียนกับสิ่งที่อยู่ริมถนน ซึ่งอาจบดบังตัวนักเรียนจนทำให้ผู้ขับขี่มองไม่เห็น เช่นรถที่จอดอยู่ใต้ต้นไม้ เสาไฟ เน้นให้นักเรียนเข้าใจว่า ในบางบริเวณนั้นผู้ขับขี่อาจไม่สามารถมองเห็นนักเรียนที่กำลังจะข้ามถนนได้ และชี้ให้นักเรียนเห็นถึงบริเวณที่ผู้ขับขี่สามารถมองเห็นนักเรียนได้ง่าย

3. ทบทวนขั้นตอนการข้ามถนน หยุด มอง ฟัง คิด โดยใช้ ใบความรู้ 1

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่เป็อุปสรรคในการข้ามถนน แล้วบันทึกลงในข้อ 1 ของ ใบงาน 3 : การข้ามถนนอย่างฉลาด

2. เขียนรายการ “สิ่งที่เป็อุปสรรคในการข้ามถนน” ลงบนกระดาษโปสเตอร์ขนาดใหญ่ โดยรวบรวมข้อมูลจากการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและจากประสบการณ์ของตัวนักเรียนเอง ตั้งคำถาม เช่น “เหตุใดสิ่งเหล่านี้จึงเป็อุปสรรคในการข้ามถนน” “เกิดอะไรขึ้น” และ “นักเรียนแก้ไขสถานการณ์อย่างไร”

3. นำนักเรียนเดินสำรวจพื้นที่เพื่อสังเกตบริเวณที่ปลอดภัยและไม่ปลอดภัยในการข้ามถนน ครูผู้สอนควรพานักเรียนหยุดที่บริเวณต่างๆ เพื่อชี้ให้นักเรียนเห็นสิ่งที่ทำให้ปลอดภัยและไม่ปลอดภัย

4. ตั้งคำถามกับนักเรียนว่า บริเวณนี้เหมาะที่จะข้ามถนนหรือไม่ เพราะเหตุใด ครูผู้สอนอาจถ่ายภาพบริเวณเหล่านั้นไว้ เพื่อนำไปใช้สอนในชั้นเรียนต่อไป

5. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ 3-4 คน โดยมีผู้ใหญ่เป็นผู้ช่วยเหลือ ฝึกข้ามถนนบริเวณทางข้ามที่มีป้ายแสดงทางข้ามหรือทางข้ามที่มีสัญญาณไฟคนข้าม โดยให้ฝึกบริเวณละ 2-3 กลุ่มสลับกันไป ทบทวนขั้นตอนการข้ามถนน **หยุด ฟัง มอง คิด** ก่อนที่จะข้ามถนน แล้วถ่ายภาพหรือบันทึกวีดิทัศน์เพื่อใช้ในชั้นเรียน

6. เลือกถนนที่มีการจราจรค่อนข้างเบาบางเพื่อฝึกข้ามถนนตรงบริเวณที่ไม่มีทางข้าม ให้นักเรียนเลือกบริเวณที่ควรข้าม พร้อมทั้งให้เหตุผลในการเลือก เช่น ไม่มีต้นไม้บัง หากมีรถจอดอยู่ให้เลือกว่าควรจะยืนที่ใด ผู้ขับขีจึงจะมองเห็นนักเรียน ทบทวนขั้นตอน **หยุด ฟัง มอง คิด** ก่อนข้ามถนน แล้วให้นักเรียนฝึกข้ามถนนเป็นคู่โดยมีผู้ใหญ่เป็นผู้พาข้าม ถ่ายภาพหรือบันทึกวีดิทัศน์ไว้

กิจกรรมเสริม

1. เมื่อกลับเข้าชั้นเรียน ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเดินสำรวจ ทบทวนบริเวณที่ปลอดภัย ชมวีดิทัศน์บันทึกพฤติกรรมกำข้ามถนนของนักเรียน แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของแต่ละกลุ่ม

2. ให้นักเรียนจับคู่กันเพื่อช่วยกันหาคำตอบในข้อ 2 ของ ใบงาน 3 (โดยแต่ละคนต้องเขียนคำตอบลงใบงานของตนเอง)

3. อธิบาย ใบกิจกรรมที่บ้าน 3 : มองเห็นได้ง่ายหรือยาก เมื่อนักเรียนส่งใบกิจกรรมที่บ้านแล้วให้แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย เพื่อให้นักเรียนแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนได้พบจากการสำรวมนำภาพถ่ายและข้อมูลที่ได้รับเพิ่มเติมไปจัดแสดงบนป้ายนิเทศประจำชั้นเรียน

4. ทบทวนประเด็นความปลอดภัย โดยใช้ แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 3 : การข้ามถนนที่ไม่มีสะพานลอย และ แผ่นภาพประกอบ การเรียนการสอน 6 : การข้ามถนนบริเวณทางข้ามที่มีเกาะกลางถนน

ใบงาน 3

การข้ามถนนอย่างฉลาด

ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนบันทึกสิ่งที่เป็นอุปสรรคในการข้ามถนน

2. ในกรณีที่บริเวณนั้นไม่มีทางข้ามสำหรับคนเดินเท้า นักเรียนควรทำอย่างไรเพื่อให้สามารถข้ามถนนได้อย่างปลอดภัย

[illegible]

ใบกิจกรรมที่บ้าน 3

มองเห็นได้ง่ายหรือยาก

ที่โรงเรียนเด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน

ประเด็นความปลอดภัย

1. ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ขับขี่ ผู้ปกครอง ผู้ที่ห่วงใยเด็ก และอาศัยอยู่ในชุมชน ท่านสามารถสนับสนุนให้เด็กสามารถใช้รถใช้ถนนได้อย่างปลอดภัย โดยรู้ตัวอยู่ตลอดเวลาว่ามีเด็กกำลังเดินหรือขี่รถจักรยานอยู่ในบริเวณเดียวกับที่ท่านกำลังขับขี่รถ และระมัดระวังการใช้ความเร็ว
2. อุบัติเหตุจากการเดินเท้าและการขี่รถจักรยานมักเกิดขึ้นในละแวกที่เด็กอาศัยอยู่ และมีการจราจรค่อนข้างน้อย ผู้ขับขี่ยานพาหนะส่วนมากมักอ้างว่ามองไม่เห็นเด็ก หรือเด็กวิ่งตัดหน้ารถอย่างกะทันหัน อุบัติเหตุเหล่านี้สามารถหลีกเลี่ยงได้ เพียงแต่ผู้ขับขี่รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ไม่ขับเร็ว เมื่อเข้าสู่บริเวณที่พักอาศัย โรงเรียน หรือสวนสาธารณะ
3. หากผู้ขับขี่พบเห็นลูกบอลหรือของเล่นกลิ้งลงมาบนถนนควรคาดการณ์เอาไว้ก่อนว่า อาจมีเด็กวิ่งตามออกมาเก็บลูกบอลโดยไม่สนใจกับยานพาหนะที่วิ่งผ่านไป-มา ท่านควรลดความเร็ว และคิดว่าอาจมีสิ่งที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้นได้เสมอ

มองรอบๆ เพื่อระวังเด็กซึ่งอาจอยู่ในบริเวณนั้น

3. คำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กคนอื่นเช่นเดียวกับบุตร/หลานของท่านเอง
4. ในกรณีฝนตก อากาศมีดริ่ม ให้เด็กสวมเสื้อกันฝนที่มีสีสว่างสดใสเพื่อช่วยให้สามารถมองเห็นได้ง่ายขึ้น
5. ช่วยเลือกกระเป๋านักเรียนที่มีสีสว่าง และอธิบายให้เด็กเข้าใจถึงเหตุผลในการเลือกที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย
6. เมื่อขับรถไปกับเด็ก ควรชี้ให้เห็นคนเดินเท้าและคนขี่รถจักรยานที่มองเห็นได้ง่ายเนื่องจากการสวมเสื้อผ้าที่สีสว่างสดใส

สิ่งที่ต้องปฏิบัติ

1. ก่อนออกไปนอกบ้านกับเด็ก ควรพูดคุยกันเกี่ยวกับกิจกรรม “มองเห็นได้ง่ายหรือยาก” และในระหว่างการเดินทางควรช่วยเด็กสังเกตบุคคลที่ควรสังเกตตามตารางในใบกิจกรรมที่บ้าน
2. อธิบายให้เด็กเข้าใจถึงความสำคัญ และความปลอดภัยในการที่ผู้ขับขี่ยานพาหนะจะต้องมองเห็นคนเดินเท้าหรือคนขี่รถจักรยานบนท้องถนน

ท่านจะช่วยได้อย่างไร

1. เมื่อขับรถในบริเวณที่พักอาศัยควรขับด้วยความเร็วที่ปลอดภัยและเหมาะสมกับสภาพอากาศในขณะนั้น เช่น ใช้ความเร็วต่ำในขณะที่ฝนตก เป็นต้น
2. ระวังเด็กเมื่อท่านขับรถเข้าใกล้บริเวณร้านค้า โรงเรียนและสวนสาธารณะ ในขณะที่ถอยรถออกจากตัวอาคารหรือที่ที่พักอาศัยควรใช้ความเร็วต่ำ

กิจกรรม : การมองเห็นของผู้ขับขี่
เวลาที่ใช้ : 10 นาที แต่ทบทวนกิจกรรมบ่อยๆ
วัสดุที่ใช้ : ใบกิจกรรมที่บ้าน 3 และดินสอ
วันที่ส่งคืน :

ใบกิจกรรมที่บ้าน 3

มองเห็นได้ง่ายหรือยาก

ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขที่.....ชั้น.....

วันที่ส่ง.....

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอยู่ในยานพาหนะ ให้นักเรียนกาเครื่องหมายถูก () เพื่อบันทึกว่านักเรียนสามารถมองเห็นบุคคลต่อไปนี้ได้ง่ายหรือยากในช่วงเวลากลางวันและกลางคืน

บุคคลที่ควรสังเกต	กลางวัน		กลางคืน	
	เห็นง่าย	เห็นยาก	เห็นง่าย	เห็นยาก
บุคคลที่สวมเสื้อผ้าสีสว่างสดใส	เหตุผล		เหตุผล	
เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร	เหตุผล		เหตุผล	
บุคคลที่ยืนอยู่ระหว่างรถที่จอดอยู่	เหตุผล		เหตุผล	

บุคคลที่ควรสังเกต	กลางวัน		กลางคืน	
	เห็นง่าย	เห็นยาก	เห็นง่าย	เห็นยาก
บุคคลที่สวมเสื้อผ้าสีเข้มหรือสีดำ	เหตุผล		เหตุผล	
บุคคลที่กำลังขึ้นรถจักรยาน				
	เหตุผล		เหตุผล	
เด็กที่รอข้ามถนน				
	เหตุผล		เหตุผล	
คนเดินเท้าซึ่งเดินอยู่ข้างทาง				
	เหตุผล		เหตุผล	
บุคคลที่กำลังข้ามถนนที่ทางข้าม				
	เหตุผล		เหตุผล	

บทที่ 4 :

ฉันควรจะทำและพูดอย่างไร

ประเด็นความปลอดภัย

1. เมื่อเด็กอยู่รวมกลุ่มกับเพื่อนๆ เด็กจะมีความระมัดระวังในการใช้รถใช้ถนนน้อยลงกว่าเมื่ออยู่ตามลำพัง ซึ่งเด็กมักจะข้ามถนนตามอย่างเพื่อนกลุ่มใหญ่
2. เด็กอาจได้รับแรงกดดันจากเพื่อนๆ ให้ทำในสิ่งที่อาจเป็นอันตรายต่อตนเอง เด็กจึงควรได้รับการฝึกฝนให้มีความสามารถในการรับมือกับสถานการณ์เช่นนี้ เพื่อเพิ่มความรับผิดชอบต่อความปลอดภัยของตนเองให้มากขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อความปลอดภัยของตนเองในการใช้รถใช้ถนน

จุดประสงค์นำทาง

1. สามารถอธิบายพฤติกรรมของนักเรียนที่อาจจะมีผลกระทบต่อความปลอดภัยของบุคคลอื่นได้
2. ระบุสถานการณ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการข้ามถนนได้
3. ระบุวิธีการแก้ไขปัญหาเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัยได้

การเตรียมการสอน

1. ทำสำเนา ใบงาน 4 : รู้จักคิด โดยทำเป็นบัตรคำสำหรับนักเรียนแต่ละกลุ่มๆ ละ 4 คน

สาระสำคัญของการสอน

1. การขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่เป็นอีกวิธีหนึ่งที่เหมาะสมที่สุดสำหรับนักเรียนในการข้ามถนนอย่างปลอดภัย แต่ในบางครั้งนักเรียนจะต้องรู้จักรับผิดชอบต่อความปลอดภัยของตนเองด้วยการเลือกปฏิบัติตนอย่างถูกต้องและเหมาะสม

2. ในกรณีที่นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติตนได้ตามที่ได้รับการฝึกมาในการใช้รถใช้ถนนด้วยตนเองเป็นครั้งแรก ครูผู้สอนควรกระตุ้นและให้กำลังใจแก่นักเรียนในการพยายามหาวิธีการอื่นๆ มาใช้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้นักเรียนเล่าถึงสิ่งที่นักเรียนได้ทำไปแล้วทั้งๆ ที่ไม่อยากทำแต่ขัดเพื่อนไม่ได้ ให้นักเรียนบอกความรู้สึกของตนเองในขณะนั้น พร้อมเหตุผล

2. พูดคุยเกี่ยวกับความรู้สึกของนักเรียนเมื่อต้องทำในสิ่งที่ไม่ปลอดภัยเพราะเพื่อนขอให้ทำ เขียนความรู้สึกของนักเรียนลงบนกระดานดำ

3. ให้นักเรียนเสนอแนะวิธีการต่างๆ ที่อาจจะนำไปใช้เมื่อถูกขอให้ทำในสิ่งที่คิดว่าเป็นอันตราย เขียนข้อเสนอแนะของนักเรียนบนกระดานดำ เน้นให้นักเรียนเข้าใจว่าวิธีการแต่ละวิธีอาจมีประสิทธิภาพแตกต่างกันไปตามแต่ละสถานการณ์ นักเรียนอาจมีวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ตนเองปลอดภัย และ “ถ้าวิธีการแรกไม่ได้ผล นักเรียนจะอย่างไร”

4. เลือกอ่านข้อความจากบัตรคำที่ครูผู้สอนแจกให้พร้อมทั้งตอบคำถาม “หากนักเรียนทำสิ่งนี้ จะเกิดอะไรขึ้น” “นักเรียนรู้สึกอย่างไร” “นักเรียนจะพูดอย่างไร” และ “นักเรียนจะอย่างไร”

5. เขียนคำตอบของนักเรียนและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับคำตอบนั้นๆ ว่าจะใช้ได้ผลมากน้อยเพียงใด

6. พูดคุยกับนักเรียนว่าควรทำอะไรหากวิธีการที่นักเรียนเสนอไม่ได้ผล ควรให้นักเรียนช่วยกันคิดจนได้วิธีการที่ดีที่สุด

7. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน ให้นักเรียนช่วยกันอ่านข้อความ แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น และคิดวิธีการแก้ปัญหา

8. แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในชั้นเรียนเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหของแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งพิจารณาความเป็นไปได้

กิจกรรมต่อเนื่อง

1. ให้นักเรียนเขียนประสบการณ์หรือแต่งเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์ที่บีบบังคับให้ต้องเลือกทำในสิ่งที่ไม่ต้องการทำทั้งคู่ อธิบายรายละเอียดของสถานการณ์ สิ่งที่ทำนักเรียนทำ และผลที่ตามมาพร้อมทั้งให้นักเรียนเขียนสิ่งที่นักเรียนควรจะได้ทำลงไป

กิจกรรมเสริม

1. ให้นักเรียนเขียนข้อความที่มีเนื้อเรื่องคล้ายกับ ใบงาน : 4 รู้จักคิด เพื่อใช้ในชั้นเรียน

2. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน ให้นักเรียนช่วยกันอ่านข้อความ แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น และคิดหาวิธีการแก้ปัญหา

ใบงาน 4

รู้จักคิด

ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

1. นักเรียนกำลังเดินกลับจากโรงเรียน นักเรียนมองเห็นเพื่อนกลุ่มหนึ่งยืนอยู่หน้าร้านขายขนม ซึ่งอยู่ริมถนนฝั่งตรงกันข้ามที่มีการจราจรคับคั่ง และมีทางม้าลายอยู่เลยร้านขายขนมไปเล็กน้อย เพื่อนตะโกนเรียกนักเรียนให้ข้ามถนนไปหาพวกเขา “เร็วๆ เข้า พวกเรากำลังจะไปกินไอศกรีม”

หากนักเรียนทำตามที่เพื่อนบอก

จะเกิดอะไรขึ้น.....

นักเรียนจะพูดกับเพื่อนอย่างไร.....

นักเรียนจะอย่างไร.....

.....

.....

2. นักเรียนกำลังเล่นฟุตบอลกับพี่ชายในสวนหย่อมริมถนน นักเรียนเตะลูกบอลอย่างแรงจนลูกบอลกระเด็นออกไปกลางถนน พี่ชายบอกให้นักเรียนวิ่งไปเก็บลูกบอล “เร็วเข้า ไปเก็บลูกบอลมาจะได้เล่นต่อ”

หากนักเรียนทำตามพี่ชายบอก

จะเกิดอะไรขึ้น.....

นักเรียนจะพูดกับเพื่อนอย่างไร.....

นักเรียนจะอย่างไร.....

.....

.....

3. นักเรียนกับเพื่อนอีกสองคนกำลังเดินไปร้านค้า เมื่อมาถึงทางม้าลาย ไม่มีรถคันไหนหยุดให้นักเรียนข้ามถนนเลย เพื่อนคนหนึ่งบอกว่า “เร็วๆ เข้า วิ่งข้ามถนนกันเถอะ”

หากนักเรียนทำตามเพื่อนบอก

จะเกิดอะไรขึ้น.....

นักเรียนจะพูดกับเพื่อนอย่างไร.....

นักเรียนจะอย่างไร.....

.....

.....

บทที่ 5 :

คนโดยสารที่ดี

ประเด็นความปลอดภัย

เด็กอาจได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากอุบัติเหตุในขณะที่โดยสารไปกับยานพาหนะเนื่องจากผู้ขับขี่อาจเสียสมาธิจากการมีเสียงดังรบกวนและมีการเคลื่อนไหวไปมาภายในตัวรถ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ให้นักเรียนทราบถึงความจำเป็นในการมีพฤติกรรมเป็นคนโดยสารที่ปลอดภัยและมีความรับผิดชอบ และพัฒนาแนวทางที่ช่วยให้นักเรียนมีพฤติกรรมดังกล่าว

จุดประสงค์นำทาง

สามารถปฏิบัติตนเป็นคนโดยสารที่ปลอดภัยและมีพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสม ในการโดยสารยานพาหนะต่างๆ

การเตรียมการสอน

1. ทำสำเนา ใบงาน 5 : กิจกรรมที่เหมาะสมขณะโดยสารยานพาหนะ
2. ศึกษาประเด็นความปลอดภัยจาก แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 8 : การโดยสารยานพาหนะอย่างปลอดภัย แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 14 : การโดยสารรถประจำทาง/รถโรงเรียนอย่างปลอดภัย และใบความรู้ 4 : การใช้บริการรถโดยสาร

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. เขียนหัวข้อ 2 หัวข้อบนกระดานดำ “สิ่งที่ผู้ขับขี่ควรปฏิบัติ” และ “สิ่งที่คนโดยสารควรปฏิบัติ”
2. ถามนักเรียนว่า “คนโดยสารและผู้ขับขี่ควรปฏิบัติตนอย่างไรในระหว่างการเดินทางเพื่อความปลอดภัยของทุกคนบนรถ” เขียนคำตอบลงบนกระดานดำ

ภายใต้หัวข้อทั้งสอง แล้วให้นักเรียนอ่านคำตอบพร้อมกัน ให้ครูผู้สอนเน้นถึงความจำเป็นที่คนโดยสารควรให้ความร่วมมือและใส่ใจต่อความต้องการของผู้ขับขี่ ช่วยกันหาคำตอบว่าเหตุใดความเบื่อน่าจะจากการเดินทาง จึงเป็นสาเหตุหลักสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คนโดยสารมีพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัย

3. ถามนักเรียนว่า “ในขณะที่โดยสารยานพาหนะนักเรียนสามารถทำอะไรได้บ้างเพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อน่า” ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในใบงาน 5 ภายใต้หัวข้อ “กิจกรรมที่เหมาะสมขณะโดยสารยานพาหนะ” ติดแสดงคำตอบของนักเรียนในชั้นเรียน ตัวอย่างวิธีกำจัดความเบื่อ ได้แก่ การวาดภาพ เล่นเกม ฟังเพลง นับจำนวนป้ายที่อยู่ข้างทาง หรือต่อคำศัพท์ เป็นต้น

4. ให้นักเรียนอ่านคำตอบของแต่ละคนที่ติดแสดงในชั้นเรียน แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับคำตอบของแต่ละคน ถามนักเรียนว่า “เหตุใดการกำจัดความเบื่อในขณะที่โดยสารยานพาหนะจึงเป็นสิ่งจำเป็น”

5. ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงใน ใบงาน 5 ภายใต้ หัวข้อ “การกำจัดความเบื่อมีความสำคัญ” ตัวอย่างคำตอบ เช่น “คนโดยสารจะได้ไม่รบกวนสมาธิของผู้ขับขี่” “การเดินทางจะสนุกมากขึ้น และเวลาผ่านไปเร็วขึ้นเมื่อเรามีอะไรทำระหว่างเดินทาง” “เราจะได้ไม่ทะเลาะกันระหว่างเดินทาง”

6. นำนักเรียนอ่านคำตอบของแต่ละคน ชี้ให้เห็นผลเสียที่อาจเกิดขึ้นหากนักเรียนเป็นคนโดยสารที่มีพฤติกรรมไม่ปลอดภัย และย้ำให้นักเรียนเห็นว่าการมีกิจกรรมอื่นๆ ทำขณะโดยสารยานพาหนะ จะช่วยให้นักเรียนเป็นคนโดยสารที่มีพฤติกรรมปลอดภัยได้ง่ายขึ้น

กิจกรรมเสริม

ให้นักเรียนเล่นเกมต่างๆ ที่เหมาะจะเล่นระหว่างการเดินทาง

ใบงาน 5

กิจกรรมที่เหมาะสมขณะโดยสารยานพาหนะ

ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขที่.....ชั้น.....

วันที่ส่ง.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในตารางข้างล่างตามหัวข้อที่กำหนด

กิจกรรมที่เหมาะสมขณะโดยสารยานพาหนะ	การกำจัดความเบื่อมีความสำคัญ
กิจกรรมที่ 1 	เหตุผล
กิจกรรมที่ 2 	เหตุผล
กิจกรรมที่ 3 	เหตุผล

บทที่ 6 :

การใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ

ประเด็นความปลอดภัย

การที่เด็กจะใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะอย่างปลอดภัยและมีความรับผิดชอบได้นั้น พวกเขาควรได้รับการปลูกฝังและเรียนรู้ทักษะต่างๆ ที่จำเป็นตั้งแต่เยาว์วัย เพื่อพัฒนาพฤติกรรมที่ถูกต้อง และเหมาะสมภายใต้การดูแลของผู้ใหญ่

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนได้ฝึกฝนขั้นตอนต่างๆ ในการใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะอย่างปลอดภัยและมีความรับผิดชอบ

จุดประสงค์นำทาง

1. สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนที่ปลอดภัยในการใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะภายใต้การดูแลของผู้ใหญ่ได้

2. อธิบายความจำเป็นในการประพฤติตนเป็นคนโดยสารที่ดีและมีความรับผิดชอบ

การเตรียมการสอน

1. วางแผนการสอนบทเรียนนี้ในช่วงปลายสัปดาห์เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติในช่วงวันหยุด

2. จัดเตรียมกระดาดะโปสเตอร์ขนาดใหญ่เขียนหัวข้อ “กฎการใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ”

3. ทำสำเนา ใบงาน 6 : ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นสำหรับนักเรียนแต่ละคู่ และ ใบกิจกรรมที่บ้าน 4 : การเดินทางโดยใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ สำหรับนักเรียนทุกคน

4. จัดเตรียมกระดาดะ สีเทียน และปากกา

5. จัดหากล่องกระดาดะ สี และอุปกรณ์สำหรับทำงาน ศิลปะต่างๆ

6. จัดหาเครื่องแต่งกายและอุปกรณ์สำหรับการแสดงบทบาทสมมติ เช่น หมวกของพนักงานขับรถ และนกหวีด เป็นต้น

7. ศึกษาประเด็นความปลอดภัยจาก แผ่นภาพประกอบ การเรียนการสอน 9 : การข้ามถนนอย่างปลอดภัยเมื่อลงจากรถโดยสารประจำทาง

สาระสำคัญของการสอน

1. ขั้นตอนการใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะอย่างปลอดภัยและมีความรับผิดชอบ ได้แก่

ยืนรอข้างๆ ผู้ใหญ่ หรือเพื่อนๆ เมื่อเดินทางเป็นกลุ่ม

ยืนรออย่างระมัดระวังโดยห่างจากขอบถนน ขอบทางเท้า และขอบชานชาลา จนกว่าผู้ใหญ่ว่าจะสั่งให้ขึ้นรถได้

ยืนรอให้คนโดยสารที่อยู่บนยานพาหนะลงมาให้หมดก่อนจึงขึ้นไป

หาที่นั่งและนั่งให้เรียบร้อย จัดวางสัมภาระไม่ให้เกะกะหรือกีดขวางคนโดยสารคนอื่น

ไม่ลุกขึ้นยืนหรือเดินขณะที่ยานพาหนะเคลื่อนที่

ถ้าไม่มีที่นั่งให้ยืนจับราวให้มั่นคง ไม่ควรยืนขวางทางขึ้น-ลง (ทั้งส่วนข้างและส่วนท้ายของยานพาหนะ)

ไม่วางเท้าบนที่นั่ง และไม่ยื่นแขนขาหรือศีรษะออกไปนอกยานพาหนะ

เมื่อจะลง รอจนยานพาหนะหยุดเดินตามหลังผู้ใหญ่ออกจากยานพาหนะอย่างระมัดระวัง ปฏิบัติตามที่ผู้ใหญ่สั่งต่อไป

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ให้นักเรียนระดมความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ควรคำนึงถึงและควรปฏิบัติเมื่อเดินทางโดยใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ

2. แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและเลือกพฤติกรรมที่นักเรียนคิดว่าปลอดภัยที่สุดและมีความรับผิดชอบมากที่สุดแล้วเขียนบนกระดานดำ

3. ให้นักเรียนช่วยกันวางแผนและจำลองยานพาหนะที่ใช้ในระบบขนส่งสาธารณะ เช่น รถโดยสารประจำทาง หรือรถไฟ โดยใช้กล่องกระดาษ ระบายสี ติดสัญลักษณ์ต่างๆ เจาะช่องประตู หน้าต่าง และวางเก้าอี้ไว้ข้างใน หรือจัดโต๊ะเก้าอี้ในชั้นเรียนให้มีลักษณะเหมือนที่นั่งบนยานพาหนะที่นักเรียนเลือก

4. เพิ่มเติมอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้มีบรรยากาศคล้ายกับระบบขนส่งสาธารณะจริงๆ เช่น ป้ายหยุดรถ หมวก กระบอกน้ำ เป็นต้น

5. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย โดยให้แต่ละกลุ่มคิดบทบาทสมมติเกี่ยวกับการใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ แล้วผลัดกันแสดงหน้าชั้น ระบุพฤติกรรมที่ปลอดภัยและไม่ปลอดภัย รวมทั้งพฤติกรรมที่มีความรับผิดชอบ และไม่มีความรับผิดชอบ

6. แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมและผลของพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัยและไม่รับผิดชอบ ให้นักเรียนช่วยกันบอกถึงความจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงความสะดวกและความปลอดภัยของคนโดยสารคนอื่น เช่นเดียวกับของตนเอง

7. ให้นักเรียนจับคู่กันทำ ใบงาน 6 : ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

กิจกรรมเสริม

1. ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับคำตอบใน ใบงาน 6 ของนักเรียนแต่ละคู่

2. จัดแสดงยานพาหนะจำลองที่นักเรียนทำขึ้นในชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนใช้ในการแสดงละคร

3. ให้นักเรียนวาดรูป “คนโดยสาร” ขนาดเท่าตัวจริงลงบนกระดาษแข็ง ตัดตามรอย ติดรูปบนฝาผนังพร้อมตั้งชื่อว่า “คนโดยสารที่มีความรับผิดชอบ” แล้วเขียนบรรยายพฤติกรรมการเป็นคนโดยสารที่มีความรับผิดชอบลงบนกระดาษแข็ง แล้วตั้งไว้รอบๆ ตัวคนโดยสารที่นักเรียนวาดขึ้นเพื่อจัดแสดงในชั้นเรียน

4. ทบทวนประเด็นความปลอดภัยโดยใช้แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 9 : การข้ามถนนอย่างปลอดภัยเมื่อลงจากรถโดยสารประจำทาง

ใบกิจกรรมที่บ้าน 4

การเดินทางโดยใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ

ที่โรงเรียนเด็กกำลังเรียนเกี่ยวกับการเดินทางอย่างปลอดภัยและมีความรับผิดชอบ เมื่อใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ โปรดช่วยเด็กทำกิจกรรมให้แล้วเสร็จในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์

ประเด็นความปลอดภัย

1. การที่เด็กจะเป็นผู้ใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะอย่างปลอดภัยและมีความรับผิดชอบนั้น พวกเขาควรได้รับการปลูกฝังและเรียนรู้จากผู้ใหญ่ ตั้งแต่เยาว์วัย จึงจะสามารถพัฒนาทักษะและทัศนคติที่จำเป็นในการใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ ภายใต้การดูแลของผู้ใหญ่ก่อนที่จะสามารถเดินทางด้วยตนเองได้

2. ขั้นตอนการใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะอย่างปลอดภัยและมีความรับผิดชอบ ได้แก่

ยืนรอข้างๆ ผู้ใหญ่ หรือเพื่อนๆ เมื่อเดินทางเป็นกลุ่ม

ยืนรออย่างระมัดระวังโดยห่างจากขอบถนนขอบทางเท้า และขอบชานชาลาจนกว่าผู้ใหญ่จะสั่งให้ขึ้นรถได้

ยืนรอให้คนโดยสารที่อยู่บนยานพาหนะลงมาให้หมดก่อนจึงขึ้นไป

หาที่นั่งและนั่งให้เรียบร้อย

จัดวางสัมภาระไม่ให้เกะกะหรือกีดขวางคนโดยสารคนอื่น

ไม่ลุกขึ้นยืนหรือเดินขณะที่ยานพาหนะเคลื่อนที่

ถ้าไม่มีที่นั่งให้ยืนจับราวให้มั่นคง

ไม่ควรยืนขวางทางขึ้น-ลง (ทั้งส่วนข้างและส่วนท้ายของยานพาหนะ)

ไม่วางเท้าบนที่นั่ง และไม่ยื่นแขนขาหรือชะโงกศีรษะออกไปนอกยานพาหนะ

เมื่อจะลง รอจนยานพาหนะหยุดเดินตามหลังผู้ใหญ่ออกจากยานพาหนะอย่างระมัดระวัง

ปฏิบัติตามที่ผู้ใหญ่สั่งต่อไป

ท่านจะช่วยได้อย่างไร

1. พาเด็กใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะที่มีในท้องถิ่น อธิบายให้เด็กฟังเกี่ยวกับสิ่งที่ควรปฏิบัติได้แก่

ควรมีการวางแผนการเดินทาง ตรวจสอบตารางเวลาการให้บริการของระบบขนส่งสาธารณะ (ถ้ามี)

ใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ ณ บริเวณที่เหมาะสม เช่น ป้ายหยุดรถประจำทาง สถานีรถไฟ สถานีรถประจำทาง ท่าเรือ เป็นต้น

ชำระค่าโดยสารยานพาหนะ

ปฏิบัติตามอย่างปลอดภัยและมีความรับผิดชอบต่อตลอดระยะเวลาการเดินทาง

มีความเกรงใจและใส่ใจคนโดยสารคนอื่น

2. ท่านควรมีพฤติกรรมที่ปลอดภัยและรับผิดชอบต่อตลอดระยะเวลาการเดินทาง เนื่องจากเด็กชอบที่จะเลียนแบบพฤติกรรมของท่าน

3. อธิบายและชี้ให้เด็กรู้จักองค์ประกอบของการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะต่างๆ เช่น ป้ายหยุดรถประจำทาง สถานีรถไฟ ทางข้ามทางรถไฟ จัตุรถรตแท็กซี่ เป็นต้น

4. พูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ พร้อมอธิบายถึงข้อดีและข้อเสียในการให้บริการระบบขนส่งสาธารณะ

สิ่งที่ควรปฏิบัติ

1. ร่วมวางแผนการเดินทางกับเด็กโดยใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะที่มีในท้องถิ่น

2. ช่วยเด็กทำใบกิจกรรมที่บ้าน 4 ให้เสร็จสมบูรณ์

กิจกรรม : การใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ

เวลาที่ใช้ : 2 ชั่วโมง

วัสดุที่ใช้ : ใบกิจกรรมที่บ้าน 4 และดินสอ

วันที่ส่งคืน :

ใบกิจกรรมที่บ้าน 4

การเดินทางโดยใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ

ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขที่.....ชั้น.....

วันที่ส่ง.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกการเดินทางโดยใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะของตนเองลงในตาราง

ประเภทของบริการระบบขนส่งสาธารณะที่ใช้.....

จุดหมายปลายทาง.....

เวลาที่ออกเดินทาง.....

.....

.....

ขณะขึ้นยานพาหนะ

นักเรียนทำสิ่งต่อไปนี้.....

.....

เพราะว่า.....

.....

.....

ขณะเดินทาง

นักเรียนทำสิ่งต่อไปนี้.....

.....

เพราะว่า.....

.....

.....

ขณะลงจากยานพาหนะ

นักเรียนทำสิ่งต่อไปนี้.....

.....

เพราะว่า.....

.....

.....

บทที่ 7 :

การคาดเข็มขัดนิรภัย

ประเด็นความปลอดภัย

1. ผลกระทบที่เด็กได้รับเมื่อรถยนต์วิ่งชนวัตถุ เช่น เสาไฟ หรือรถยนต์ที่จอดอยู่ด้วยความเร็ว 40 กม./ชม. จะมีความรุนแรงเท่ากับการตกจากอาคารสูง 2 ชั้น ลงมากระแทกพื้นคอนกรีต แม้กระทั่งรถยนต์ที่หยุดอย่างกะทันหันก็อาจทำให้เด็กได้รับบาดเจ็บอย่างรุนแรงได้ หากไม่ได้คาดเข็มขัดนิรภัย หรือไม่มีอุปกรณ์นิรภัยที่เหมาะสม
2. เด็กที่โดยสารรถยนต์ตรงเบาะหลังก็ไม่ปลอดภัยเสมอไป หากไม่ได้คาดเข็มขัดนิรภัยหรือไม่มีอุปกรณ์นิรภัยที่เหมาะสมกับขนาดร่างกายและน้ำหนักของเด็ก
3. วัตถุหรือสิ่งของที่วางอยู่ในรถอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บอย่างรุนแรงได้ เมื่อรถหยุดอย่างกะทันหันหรือเกิดการชน

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อพิจารณาผลที่อาจเกิดขึ้นกับคนที่ไม่ได้คาดเข็มขัดนิรภัย หรือสิ่งของที่ไม่มีอุปกรณ์ป้องกันที่เหมาะสมและรัดกุม เมื่อเกิดการชนในระหว่างการเดินทางกับยานพาหนะอื่นๆ

จุดประสงค์นำทาง

1. อธิบายถึงความจำเป็นในการคาดเข็มขัดนิรภัย หรือใช้อุปกรณ์นิรภัยที่เหมาะสมในรถยนต์ได้
2. สามารถใช้เข็มขัดนิรภัยหรืออุปกรณ์นิรภัย สำหรับคนโดยสารและสิ่งของได้อย่างถูกต้อง
3. อธิบายถึงพฤติกรรมที่ปลอดภัยของคนโดยสารได้

การเตรียมการสอน

1. จัดเตรียมกระดาษและดินสอ
2. จัดหารถยนต์ของเล่นที่เปิดประทุนได้ เช่น รถจี๊ป ตุ๊กตา 2 ตัว ที่สามารถวางในรถได้ และแผ่นไม้กระดานสั้นๆ สำหรับนักเรียนแต่ละกลุ่ม
3. จัดหาวัสดุต่างๆ เช่น เทปขาว ยางรัดของ หรือเชือกสำหรับใช้ประดิษฐ์เข็มขัดนิรภัยในรถยนต์ของเล่น
4. ทำสำเนา ใบงาน 7 : การทดลองเรื่องความปลอดภัย สำหรับนักเรียนทุกคน
5. ศึกษาประเด็นความปลอดภัยจาก แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 8 : การโดยสารยานพาหนะอย่างปลอดภัย

สาระสำคัญของการสอน

ผู้ขับควรตรวจสอบให้มั่นใจว่าคนโดยสารทุกคนในรถคาดเข็มขัดนิรภัยอย่างถูกต้องเรียบร้อย และคนโดยสารที่เป็นเด็กมีอุปกรณ์นิรภัยหรือมีเข็มขัดนิรภัยที่เหมาะสมกับขนาดและน้ำหนักของร่างกาย

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ในการโดยสารรถยนต์เมื่อรถยนต์เกิดหยุดอย่างกะทันหัน โดยบอกถึงสาเหตุ เกิดอะไรขึ้นกับตัวนักเรียน และสิ่งของที่อยู่ในรถ
2. เขียนรายการสาเหตุที่ทำให้รถยนต์ต้องหยุดอย่างกะทันหันและผลที่ตามมาบนกระดานดำ แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในชั้นเรียน
3. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 3-4 คน แจกรถยนต์ของเล่น ตุ๊กตา 2 ตัว และแผ่นไม้กระดานสั้น ให้แต่ละกลุ่มวางแผ่นไม้กระดานให้เอียงลาดและวางสิ่งกีดขวางไว้ที่ส่วนปลายที่ลาดลง

4. ให้นักเรียนคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับตุ๊กตาที่นั่งอยู่ในรถเมื่อปล่อยรถลงมาตามแผ่นไม้กระดานที่วางเอียงลาดและชนเข้ากับสิ่งกีดขวาง เขียนคำตอบลงใน ใบงาน 7 : การทดลองเรื่องความปลอดภัย หลังจากนั้นให้นักเรียนทดลองและบันทึกสิ่งที่เกิดขึ้น

5. ให้นักเรียนใช้วัสดุที่มีอยู่ออกแบบและประดิษฐ์เข็มขัดนิรภัยเพื่อยึดตุ๊กตาไว้กับที่นั่งในรถยนต์

6. ให้นักเรียนคาดเดาสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับตุ๊กตาที่ยึดติดกับรถยนต์ ทำการทดลองในลักษณะเดียวกันกับที่ทำในข้อ 4 และบันทึกสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งก่อนและหลังการทดลอง

7. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการทดลองของตนเองในชั้นเรียนพร้อมทั้งแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น

8. ให้นักเรียนคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน หากนักเรียนไม่คาดเข็มขัดนิรภัยขณะโดยสารรถยนต์

กิจกรรมเสริม

1. ให้นักเรียนนำเสนอเหตุผลที่คนทั่วไปกล่าวถึงในการไม่คาดเข็มขัดนิรภัย และไม่ยึดหรือรัดวัตถุสิ่งของบนรถยนต์ให้รัดกุมขณะเดินทาง เขียนคำตอบบนกระดานดำ

2. ถ้าเป็นไปได้ควรจัดยานพาหนะที่มีเข็มขัดนิรภัยหรืออุปกรณ์นิรภัยต่างๆ มาให้นักเรียนได้ดู และศึกษาในโรงเรียน

3. ทบทวนประเด็นความปลอดภัยโดยใช้แผ่นภาพประกอบการเรียนการสอน 8 : การโดยสารยานพาหนะอย่างปลอดภัย

ใบงาน 7

การทดลองเรื่องความปลอดภัย

ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกผลการทดลองลงในตาราง แล้วตอบคำถาม

สิ่งที่นักเรียนคาดว่าจะเกิดขึ้น	สิ่งที่เกิดขึ้น
ตุ๊กตาที่นั่งอยู่บนรถยนต์ของเล่น	
.....	
.....	
.....	
ตุ๊กตาที่นั่งอยู่บนรถยนต์ของเล่น	
.....	
.....	
.....	

1. สิ่งทีนักเรียนคาดว่าจะเกิดขึ้นกับนักเรียน เมื่อนักเรียนโดยสารรถยนต์โดยไม่คาดเข็มขัดนิรภัย แล้วมีการชนเกิดขึ้น

.....

.....

.....

.....

.....

2. สิ่งทีนักเรียนคาดว่าจะเกิดขึ้นกับนักเรียน เมื่อนักเรียนโดยสารรถยนต์และวางกระเป๋าหนังสือไว้ตรงที่ว่างบนพนักที่นั่งด้านหลัง แล้วรถยนต์หยุดอย่างกะทันหัน

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก

ใบความรู้

ใบความรู้หมายเลข 1	หยุด มอง ฟัง คิด
ใบความรู้หมายเลข 2	บริเวณที่ปลอดภัยสำหรับคนเดินเท้า
ใบความรู้หมายเลข 3	อุปกรณ์ป้องกันสำหรับคนโดยสาร
ใบความรู้หมายเลข 4	การใช้บริการรถโดยสาร
ใบความรู้หมายเลข 5	การใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ
ใบความรู้หมายเลข 6	ปัญหาในการใช้รถใช้ถนน
ใบความรู้หมายเลข 7	การสำรวจความพร้อมและความสามารถของเด็ก
ใบความรู้หมายเลข 8	แบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมที่บ้าน
ใบความรู้หมายเลข 9	จดหมายชี้แจงผู้ปกครอง

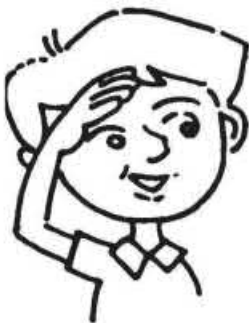

ใบความรู้ 1

หยุด มอง ฟัง คิด

1 หยุด ยืนบนทางเท้าหรือไหล่ทางให้ห่างจากขอบถนน

2 มอง ให้ทั่วทุกทิศทาง เพื่อให้เห็นสภาพการจราจร

3 ฟัง ให้ทั่วทุกทิศทาง เพื่อรับรู้สภาพการจราจร

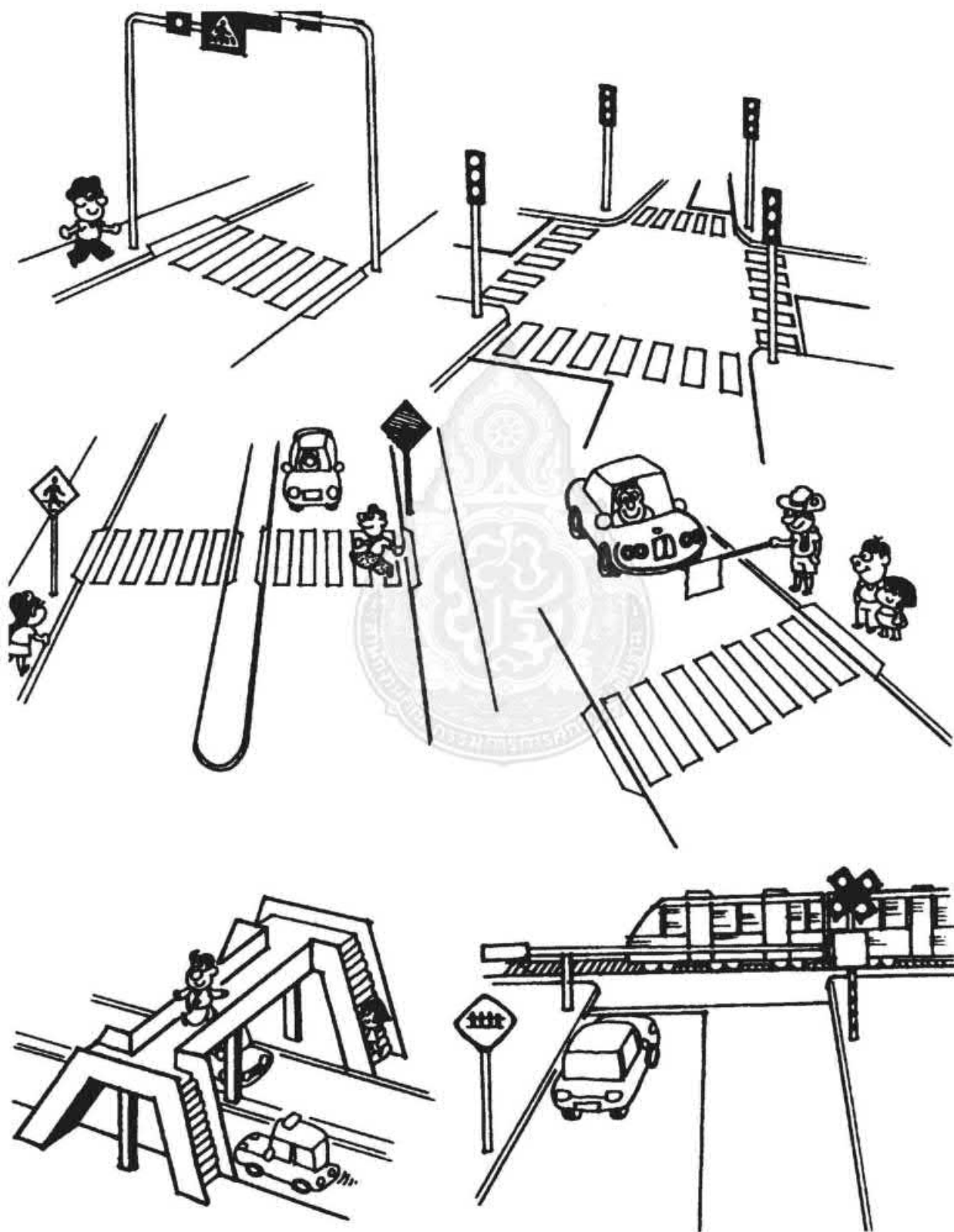

4 คิด ถึงความปลอดภัยที่จะข้ามถนน ข้ามถนนเมื่อถนนว่าง หรือเมื่อการจราจรหยุดสนิท

5 เดิน ข้ามถนนเป็นเส้นตรง คอยมองและฟังเสียงรถขณะข้ามถนน

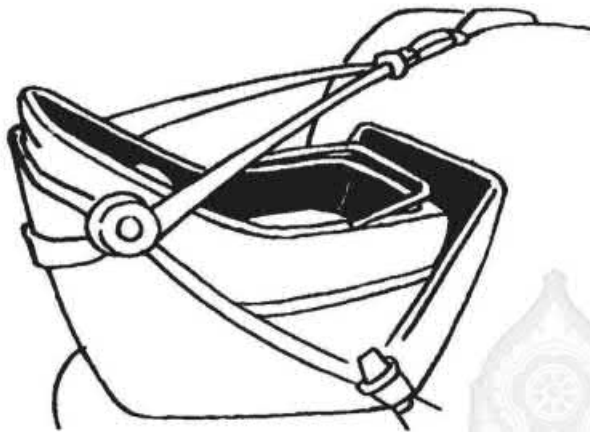
ใบความรู้ 2

บริเวณที่ปลอดภัยสำหรับคนเดินเท้า

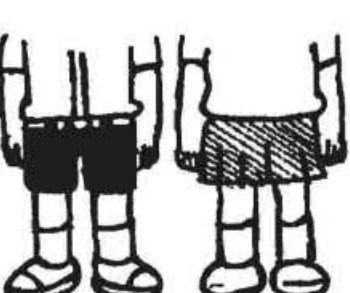
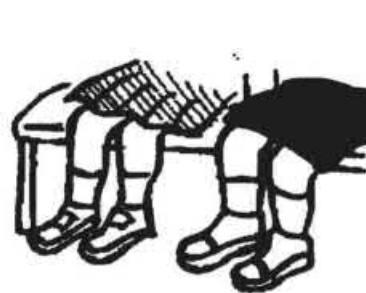
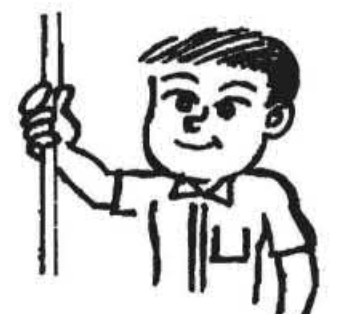
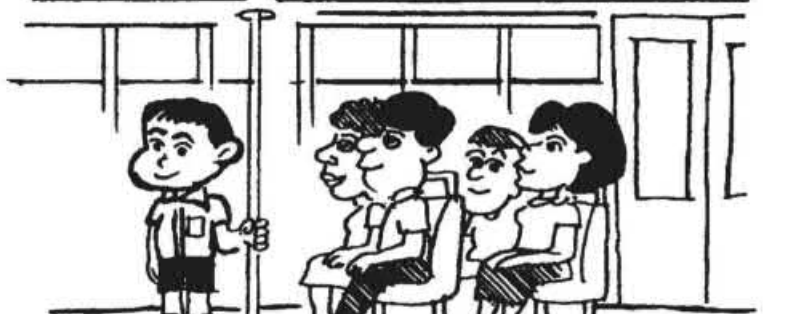
ใบความรู้ 3

อุปกรณ์ป้องกันสำหรับคนโดยสาร

ใบความรู้ 4

การใช้บริการรถโดยสาร

 ไม่เร่งรีบขณะขึ้นหรือลงรถ	 ระมัดระวังขณะก้าวขึ้นรถ	 หาที่นั่งหรือยืนที่ปลอดภัย
 นั่งให้เรียบร้อยขณะรถวิ่ง	 ไม่ส่งเสียงดังและปฏิบัติตนให้สุภาพ	 ระมัดระวังขณะก้าวลงจากรถ
 ยืนรอเป็นกลุ่มให้เรียบร้อย	 ไม่ยื่นอวัยวะส่วนใดออกนอกตัวรถ	 วางเท้าไว้บนพื้น
 ยืนให้ห่างจากประตู	 เมื่อไม่มีที่นั่ง ให้ยืนจับราวให้มั่นคง	

ใบความรู้ 5

การใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะ

ขั้นตอนการใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะอย่างปลอดภัย มีดังนี้

เดินอย่างระมัดระวังเมื่ออยู่ใกล้รถโดยสาร รถไฟ หรือเรือ
เดินอย่างเจียบๆ เป็นกลุ่มเล็ก ไม่ให้เกะกะผู้อื่น
รออนกระแทงรถโดยสาร รถไฟ หรือเรือจอดสนิทก่อนขึ้นไป
รอลอย่างใจเย็นในการขึ้นและลงจากยานพาหนะ อย่ารีบเร่งจนเกินไปหรือดันคนข้างหน้า
หาที่นั่งหรือยืนในที่ปลอดภัย
ถ้าไม่มีที่นั่ง ให้ยืนจับราวให้มั่นคงเพื่อป้องกันการล้ม ไม่ห้อยโหนนอกประตูหรือหน้าต่าง หรือนั่งบนหลังคา
ยืนห่างจากประตู
ไม่วางสัมภาระเกะกะทางเดิน
ไม่ยื่นศีรษะ แขน หรือขาออกนอกยานพาหนะ
อย่าพูดคุยเสียงดัง และรักษามารยาทที่ดีตลอดเวลา
รอให้คนโดยสารลงให้หมดก่อนจึงขึ้นยานพาหนะ
ขึ้นและลงจากยานพาหนะอย่างระมัดระวังทุกครั้ง
มองซ้ายและขวาเมื่อขึ้นและลงจากยานพาหนะ
ระวังในการขึ้นและลงบันไดทุกครั้ง

รถโดยสารประจำทาง รวมทั้งรถไฟฟ้า รถสองแถว รถแท็กซี่ หรือรถสามล้อเครื่อง

ยืนห่างจากขอบถนนและรอลอย่างสงบบริเวณป้ายหยุดรถประจำทาง
นั่งอยู่กับที่เมื่อยานพาหนะเคลื่อนที่
ในกรณีที่ต้องการข้ามถนน หลังจากลงจากยานพาหนะแล้วต้องรออนกระแทงยานพาหนะเคลื่อนที่จาก
จุดที่ยืนแล้วจึงข้ามถนน เพื่อที่จะได้มองเห็นการจราจรได้ชัดเจน
ในกรณีที่ไม่มีป้ายหยุดรถประจำทาง ควรรอให้ยานพาหนะหยุดที่ขอบถนนก่อนจึงขึ้นหรือลงจากยานพาหนะ
ควรบอกพนักงานขับรถให้จอดรถชิดขอบถนน ในกรณีที่ต้องหยุดรถบริเวณที่ไม่ปลอดภัย
ควรเรียกรถสองแถว รถแท็กซี่ หรือรถสามล้อเครื่อง บริเวณที่มีทางเท้า และเป็นจุดที่อนุญาตให้จอด
รับส่งคนโดยสาร

รถไฟ

ควรใช้ทางข้ามที่มีเครื่องหมายบอกอย่างชัดเจนทุกครั้งและปฏิบัติตามขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด
ยืนห่างจากขอบชานชาลา (เส้นสีเหลือง/ขาว)
ระวังช่องว่างระหว่างชานชาลากับตัวรถ ก่อนที่จะก้าวขึ้นหรือลงทุกครั้ง

เรือ

ตรวจสอบว่าที่ท่าเทียบเรื่อนั้นสามารถรับน้ำหนักได้เท่าไร ถ้าบนท่าเทียบเรือมีคนโดยสารจำนวนมากเกินกำหนด
ก็ควรรอบนฝั่ง
ควรนั่งอยู่กับที่เมื่อเรือเริ่มเคลื่อนที่
รออนกระแทงเรือจอดสนิทและเรือไม่โคลงแล้วจึงขึ้นหรือลงเรือ

ใบความรู้ 6

ปัญหาในการใช้รถใช้ถนน

กรณีไม่มีทางเท้า เดินในทิศทางที่สวนกับยานพาหนะ มองไปที่ผู้ขับขี่ยานพาหนะ เดินชิดขอบด้านขวามือให้มากที่สุด เท่าที่จะทำได้ สวมเสื้อผ้าที่มีสีสดใสหรือสีอ่อน พยายามเดินให้ห่างจากถนนในระยะ ที่ปลอดภัย	กรณีมีหัวมุมหรือทางแยกมากมาย ควรข้ามถนนตรงบริเวณทางแยก ที่มีสัญญาณไฟจราจร พยายามเลือกเส้นทางที่ปลอดภัย ใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด	กรณีไฟสัญญาณจราจรไม่ทำงาน เดินไปข้ามถนนยังจุดถัดไป ที่มี สัญญาณไฟจราจร ควรขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่
กรณีถนนมีการจราจรคับคั่ง ใช้ทางข้ามที่มีสัญญาณไฟจราจร รอจนกระทั่งยานพาหนะเคลื่อนตัว ไปหมดแล้ว เลือกเส้นทางที่มีการจราจรเบาบาง ใช้บริการสถานที่อำนวยความสะดวก ปลอดภัยของคนเดินเท้า เช่น ทาง ม้าลาย หรือสะพานลอย เป็นต้น ใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด	กรณีเป็นบริเวณคอสะพาน เนิน แอ่ง ทางโค้ง หรือหักศอก พยายามอยู่ห่างจากเนินหรือแอ่ง ถ้าเป็นไปได้ ต้องแน่ใจว่าผู้อื่นสามารถมองเห็น ท่านได้อย่างชัดเจน ออกห่างจากทางโค้งหรือทางหักศอก เพื่อจะได้มองเห็นได้รอบทิศทาง ยืนในจุดที่ผู้ขับขี่สามารถมองเห็น ท่านได้อย่างชัดเจน ใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด	กรณีถนนมีรถโดยสาร หรือรถยนต์จอดอยู่มาก พยายามหาจุดข้ามถนนที่ปลอดภัย รอจนยานพาหนะเคลื่อนผ่านไปจน หมด พยายามสบตาผู้ขับขี่และมอง ดูสภาพการจราจร ใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด
กรณีถนนมี 4 ช่องจราจร ปฏิบัติเหมือนกับเป็นการข้ามถนน 2 ครั้ง ใช้บริการสถานที่อำนวยความสะดวก ปลอดภัยของคนเดินเท้า ใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด ในการข้ามถนนแต่ละครั้ง	กรณีทางข้ามไม่มีสัญญาณควบคุม พยายามสบตาผู้ขับขี่ ต้องแน่ใจว่ายานพาหนะทั้งหมด หยุดแล้ว ยังคงมองดูสภาพการจราจรใน ขณะที่ข้ามถนน ใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด	กรณีทางข้ามสำหรับทางรถไฟ ฟังเสียงระฆังและมองสัญญาณไฟ กระพริบ ใช้ขั้นตอน หยุด มอง ฟัง คิด ทุกครั้ง และข้ามถนนตรงทางข้ามที่มีป้าย แสดงไว้ ห้ามข้ามถนนตรงด้านท้ายของ ขบวนรถไฟที่เพิ่งเคลื่อนตัวออกไป

ใบความรู้ 7

การสำรวจความพร้อมและความสามารถของเด็ก

ชื่อ.....นามสกุล.....
เลขที่.....ชั้น.....โรงเรียน.....

เด็กของท่านสามารถทำสิ่งเหล่านี้ได้หรือไม่

มองเห็นได้ชัดเจน	ได้/ไม่ได้
บอกว่สิ่งไหนอยู่ใกล้ที่สุดหรือไกลที่สุด	ได้/ไม่ได้
มองจากปลายทางตาทั้งสองข้างโดยไม่ต้องหันหน้า	ได้/ไม่ได้
ประเมินความเร็วของสิ่งที่เคลื่อนที่ได้ถูกต้องหรือใกล้เคียง	ได้/ไม่ได้
มองตามการเคลื่อนไหวของสิ่งต่างๆ เช่น ลูกบอลที่กลิ้ง หรือยานพาหนะที่เคลื่อนที่	ได้/ไม่ได้
ประเมินระยะทางระหว่างสิ่งที่อยู่ในรูปภาพ ทิวทัศน์ หรือรูปถ่าย	ได้/ไม่ได้
เดา่ลูกบอลโดยไม่ต้องมอง	ได้/ไม่ได้
อธิบายสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ และวิธีหลีกเลี่ยงได้	ได้/ไม่ได้
พิจารณาความเป็นไปได้หลายๆ ทางในการแก้ไขปัญหา	ได้/ไม่ได้
มีสมาธิดีแม้จะอยู่ในเหตุการณ์ที่น่าตื่นเต้น	ได้/ไม่ได้
นั่งรถจักรยานยนต์ได้อย่างสบาย และเอื้อมมือถึงระบบควบคุมรถได้อย่างง่ายดาย	ได้/ไม่ได้
สามารถบังคับรถจักรยานยนต์ได้อย่างคล่องแคล่ว (มีความแข็งแรงพอ)	ได้/ไม่ได้
สามารถเดินทรงตัวอยู่บนคันหรือทางเดินแคบๆ	ได้/ไม่ได้
ขี่รถจักรยานได้อย่างปลอดภัย	ได้/ไม่ได้

ใบความรู้ 9

จดหมายชี้แจงผู้ปกครอง

เรื่อง

เรียน ท่านผู้ปกครอง

บุตรหลานของท่านกำลังจะได้รับการอบรมเรื่องการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยในรายวิชา.....

วิชานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการสามารถปฏิบัติตนอย่างปลอดภัยและมีความรับผิดชอบเมื่อใช้รถใช้ถนน

สนับสนุนให้เด็กได้เรียนรู้และรู้จักเลือกเส้นทางที่ปลอดภัยในการเดินทางไปสถานศึกษา

ช่วยให้ท่านได้เห็นขีดจำกัดของเด็กเมื่อต้องเตรียมพร้อมในการใช้รถใช้ถนน

ช่วยให้ท่านได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกับบุตรหลานเพื่อการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย

การจัดการเรียนการสอนจะประกอบด้วยการเรียนการสอนทั้งในและนอกชั้นเรียน และการทำกิจกรรมที่บ้าน บุตรหลานของท่านจะได้รับการอบรมและเรียนรู้เพื่อเป็นคนเดินเท้าที่ดี และเป็นคนโดยสารที่มีความรับผิดชอบ

ในการช่วยให้บุตรหลานของท่านมีทักษะที่ปลอดภัย สิ่งสำคัญ คือท่านจะต้องกระตุ้นให้เด็กคำนึงถึงประเด็นความปลอดภัยทุกครั้งที่ท่านและเด็กกำลังใช้รถใช้ถนนด้วยกัน โปรดพูดคุยถึงสิ่งที่ท่านปฏิบัติ พร้อมให้เหตุผล ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ใช้รถใช้ถนนที่ถูกต้องปลอดภัยหรือที่เป็นอันตราย

ขณะที่ท่านและบุตรหลานปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ท่านควรพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับประเด็นการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ตัวเด็กเองจะได้มีโอกาสฝึกฝนทักษะด้านความปลอดภัย และท่านก็จะได้ทราบความก้าวหน้าของเด็กในการเรียนรู้และปฏิบัติตน

เป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งที่เด็กในวัยนี้จำเป็นต้องเรียนรู้ทักษะด้านการใช้รถใช้ถนนที่ถูกต้องปลอดภัย เพราะการปฏิบัติของเด็กยังไม่สม่ำเสมอ วันนี้อาจปฏิบัติตามกฎระเบียบทุกประการ แต่พรุ่งนี้อาจปฏิบัติตรงกันข้ามหรือไม่ปฏิบัติเลย และการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอาจไม่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กได้ในทันทีทันใด หรือเด็กสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ได้ทันที ดังนั้น จึงขอความกรุณาจากท่านให้ช่วยดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด และสอนการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยแก่บุตรหลานของท่านอย่างต่อเนื่อง

หากท่านมีข้อสงสัยประการใดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว โปรดติดต่อสอบถามได้ตลอดเวลา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านในการดำเนินการเรียนการสอนอันสำคัญยิ่งนี้

ขอแสดงความนับถือ

ลายเซ็น.....

(.....)

ตำแหน่ง

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้คำปรึกษาในการพัฒนาคู่มือฉบับนี้

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน
1.	นายระพีพัทธ์ จารุดล	ผู้ช่วยเลขาธิการ	สำนักงานคณะกรรมการ จัดระบบการจราจรทางบก (สจร.)
2.	ศ.ดร.ยอดพล ธนาปริบูรณ์	ศาสตราจารย์	คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (เอไอที)
3.	รศ.มาลี บุญศิริพันธ์	รองศาสตราจารย์	คณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4.	นายวิภาคย์ ธนรัช	ผู้อำนวยการ	สำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ (กปอ.)
5.	ผศ.ดร.ประคัตต์ ทอมสนิท	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรมวิชาการ
6.	นางสุกัญญา งามบรรจง	นักวิชาการศึกษา 8 ว.	กระทรวงศึกษาธิการ
7.	นายปรีชา ชูทรัพย์	ผู้อำนวยการพิเศษ	ศูนย์ความปลอดภัยคมนาคม กระทรวงคมนาคม
8.	นางสุนันท์ เจียรกุล	ศึกษานิเทศก์ 7	กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
9.	นายเลิศ วุฒิชชาติปรีชา	ศึกษานิเทศก์ 7	กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
10.	นายเกษมณิดี ทองลัมฤทธิ์	ศึกษานิเทศก์ 7	สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.) กระทรวงศึกษาธิการ
11.	ดร.สมบัติ ศรีทองอินทร์	ศึกษานิเทศก์ 6	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน (สช.) กระทรวงศึกษาธิการ
12.	พ.ต.ท.บุญเกิด มาอ่อง	รองผู้กำกับการฝ่ายอำนวยการ	สถานีตำรวจนครบาลพญาไท สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
13.	นางสาวสุภาวดี สุขมัน	หัวหน้าฝ่ายมาตรฐานและคุณภาพ	กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม

รายนามคณะกรรมการอำนวยการและคณะทำงาน
โครงการเงินกู้ธนาคารพัฒนาเอเชีย เพื่อพัฒนาแผนงาน/โครงการ บุคลากร และสื่อ
สำหรับการดำเนินงานรณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจรเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา
ของกระทรวงศึกษาธิการ
(ภายใต้แผนพัฒนาทางหลวงระยะที่ 5 แผนปฏิบัติการป้องกันและรักษา
มลภาวะสิ่งแวดล้อม 3 ด้าน เงินกู้ธนาคารโลก ของกระทรวงคมนาคม)

1. คณะกรรมการอำนวยการโครงการฯ ประกอบด้วย

1.1 ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	ประธานกรรมการ
1.2 รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้รับมอบหมาย	รองประธานกรรมการ
1.3 รองปลัดกระทรวงคมนาคม (ฝ่ายการขนส่งทางบก)	รองประธานกรรมการ
1.4 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือผู้แทน	กรรมการ
1.5 ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้แทน	กรรมการ
1.6 อธิบดีกรมการขนส่งทางบก หรือผู้แทน	กรรมการ
1.7 อธิบดีกรมวิชาการ หรือผู้แทน	กรรมการ
1.8 อธิบดีกรมสามัญศึกษา หรือผู้แทน	กรรมการ
1.9 อธิบดีกรมพลศึกษา หรือผู้แทน	กรรมการ
1.10 อธิบดีกรมอาชีวศึกษา หรือผู้แทน	กรรมการ
1.11 อธิบดีกรมศิลปากร หรือผู้แทน	กรรมการ
1.12 อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน หรือผู้แทน	กรรมการ
1.13 อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล หรือผู้แทน	กรรมการ
1.14 เลขาธิการสภาสถาบันราชภัฏ หรือผู้แทน	กรรมการ
1.15 เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน หรือผู้แทน	กรรมการ
1.16 เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ หรือผู้แทน	กรรมการ
1.17 เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ หรือผู้แทน	กรรมการ
1.18 ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการขนส่งและสื่อสาร กระทรวงคมนาคม	กรรมการ
1.19 ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	กรรมการ
1.20 ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์ด้านอุบัติเหตุและสาธารณสุข กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
1.21 ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ	กรรมการ
1.22 ผู้อำนวยการสำนักวิศวกรรมและความปลอดภัย กรมการขนส่งทางบก	กรรมการ
1.23 ผู้บังคับการกองตำรวจทางหลวง	กรรมการ

1.24	ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล	กรรมการ
1.25	ผู้บังคับการกองบังคับการตำรวจจราจร	กรรมการ
1.26	ผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่รับผิดชอบงานกิจการพิเศษ	กรรมการและเลขานุการ
1.27	ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
และผู้ช่วยเลขานุการ
1.28	นายเฉลิมชัย สุวรรณรัตน์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
และผู้ช่วยเลขานุการ
1.29	นางสาวอภิญา บุญจิตต์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
และผู้ช่วยเลขานุการ

มีอำนาจหน้าที่

1. ให้คำปรึกษาแนะนำ และให้ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ
2. แต่งตั้งคณะกรรมการฯ คณะอนุกรรมการฯ หรือคณะทำงานฯ ด้านต่างๆ ของโครงการได้ตามความเหมาะสม
3. กำกับ ดูแล มอบหมายสั่งการให้คณะกรรมการฯ คณะอนุกรรมการฯ หรือคณะทำงานฯ ดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

2. คณะทำงานโครงการฯ ประกอบด้วย

2.1	ผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่รับผิดชอบงานกิจการพิเศษ	ประธานคณะทำงาน
2.2	ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	รองประธานคณะทำงาน
2.3	นายปรีชา ชูทรัพย์ ผู้อำนวยการพิเศษ กระทรวงคมนาคม	คณะทำงาน
2.4	นางสุกัญญา งามบรรจง นักวิชาการศึกษา 8 ว. กรมวิชาการ	คณะทำงาน
2.5	นายบรรเท็ง จันทนิเวศน์ อาจารย์ 3 ระดับ 8 กรมสามัญศึกษา	คณะทำงาน
2.6	นางศรีประภา เกิดกรุง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7/8 ว.
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
2.7	พันตำรวจโทประภาส แสงดีจริง
รองผู้กำกับการฝ่ายจราจร สถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก	คณะทำงาน
2.8	พันตำรวจโทบุญเกิด มาอ่อง
รองผู้กำกับการฝ่ายอำนวยการ สถานีตำรวจนครบาลพญาไท	คณะทำงาน
2.9	พันตำรวจโทสราพงษ์ พูลสมบัติ
รองผู้กำกับการฝ่ายจราจร สถานีตำรวจนครบาลบางเขน	คณะทำงาน
2.10	นายพงษ์เทพ คงสวัสดิ์ อาจารย์ 2 ระดับ 7
กรมสามัญศึกษา	คณะทำงาน
2.11	นายเฉลิมชัย สุวรรณรัตน์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
2.12	นางสาววิพรรณ วัชรวงศ์กุล เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน

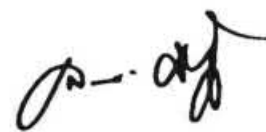
2.13 นางสาววิภา บุญศักดิ์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
2.14 จำลิตำรวจสมศักดิ์ ศรีสำอำงค์ เจ้าหน้าที่ตำรวจจรำจร
สถำนตำรวจนครบำลพระโขง	คณะทำงาน
2.15 ว่ำที่ร้อยตรีวิวัฒน์ พฤษภำทวิกุล เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 4
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
2.16 นางสาวอภิญญำ บุญจิตย์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
และเลขำนุกำร
2.17 นายเกรียงศักดิ์ สิทธิเสน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขำนุกำร
2.18 นางสาวพฤษภำทวิกุล เรืองอำจ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขำนุกำร

มีอำนำจหน่ำที่

1. จัดทำแผนพัฒนำและประสำนกำรดำเนินกำรระหว่างคณะกรรมกำรฯ คณะอนุกรรมกำรฯ คณะทำงานฯ และคณะที่ปรึกษำแต่ละฝ่ำยให้เกิดควำมร่วมมือในกำรดำเนินกำรอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ประสำนกำรปฏิบัติงำนกิจกรรมกับหน่วยงำนทำงกำรศึกษำ และสถำนศึกษำเพื่อให้เกิดประสิทธิภำพ/โครงกำรของกระทรวงศึกษำธิการ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อกำรเสริมสร้ำงวินัยจรำจรเด็กและเยำวชนของชำติให้มวินัยในกำรใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยเพื่อป้องกัน และลดอุบัติเหตุบนถนน
3. ปฏิบัติงำนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงกำรฯ ตำมที่คณะกรรมกำรอำนวนยกำรหรือประรำณคณะกรรมกำรอำนวนยกำรมอบหมำย ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทำงรำชกำร

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ล้ง ณ วันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2543

(นายสมศักดิ์ ปรีศนันท์กุล)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

รายนามคณะกรรมการบริหารงาน กำกับศึกษา ดูแล ตรวจสอบ และติดตามการดำเนินงานของ
ที่ปรึกษาตามโครงการเงินกู้ธนาคารพัฒนาเอเซีย เพื่อพัฒนาแผนงาน/โครงการ บุคลากร และสื่อ
สำหรับการดำเนินงานรณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจรเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา

ของกระทรวงศึกษาธิการ

(ภายใต้แผนพัฒนาทางหลวงระยะที่ 5 แผนปฏิบัติการป้องกันและรักษา
มลภาวะสิ่งแวดล้อม 3 ด้าน เงินกู้ธนาคารโลก ของกระทรวงคมนาคม)

คณะกรรมการบริหารงาน กำกับศึกษา ดูแล ตรวจสอบ และติดตามการดำเนินงานโครงการฯ ประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานกิจกรรมพิเศษ	ประธานคณะกรรมการโครงการ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	
2. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการพิเศษ	รองประธานคณะกรรมการโครงการ
สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	
3. นายปรีชา ชูทรัพย์ ผู้อำนวยการพิเศษด้านเศรษฐกิจขนส่งและสื่อสาร	กรรมการ
สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม	
4. พ.ต.ท. ประภาส แสงดีจริง รองผู้กำกับการฝ่ายจราจร	กรรมการ
สถานีตำรวจนครบาลหัวหมาก	
5. นายพงษ์เทพ คงสวัสดิ์ อาจารย์ 2 ระดับ 7	กรรมการ
สำนักงานสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร กรมสามัญศึกษา	
6. นายเฉลิมชัย สุวรรณรัตน์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6	กรรมการ
สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	
7. นางสาวอภิญญา บุญจิตต์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6	กรรมการ
สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	
8. นายเกรียงศักดิ์ ลิทธิเสน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6 ว.	กรรมการ
สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	
9. นางสาวพุทธรักษา เรืองอาจ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5	กรรมการและเลขานุการ
สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	

มีอำนาจหน้าที่

1. ให้ประธานคณะกรรมการโครงการเป็นผู้ดำเนินการบริหารและประสานงานโครงการร่วมกับคณะกรรมการ
อื่นๆ คณะที่ปรึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดผลสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ของโครงการและเกิดประโยชน์
สูงสุดต่อทางราชการ

2. ให้คณะกรรมการโครงการมีหน้าที่บริหารโครงการ กำกับศึกษา ดูแล ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและอนุมัติการดำเนินงานของที่ปรึกษาให้เป็นไปตามข้อกำหนดเนื้อหางานและข้อเสนอแนะทางเทคนิค และข้อเสนอแนะด้านการเงิน ที่ระบุไว้ในสัญญาว่าจ้างที่ปรึกษาจนเสร็จสิ้นสัญญาว่าจ้าง

3. ให้ประธานคณะกรรมการโครงการมีหน้าที่อนุมัติการเบิกจ่ายเงินกู้สำหรับว่าจ้างคณะที่ปรึกษาตามสัญญา โดยให้เป็นไปตามระเบียบของแหล่งเงินกู้และระเบียบทางราชการจนเสร็จสิ้นการว่าจ้างดังกล่าว

4. ให้ประธานคณะกรรมการโครงการและคณะกรรมการพิจารณาปรับแผนบริหารโครงการได้ตามความเหมาะสม หากเกิดความไม่สะดวกหรือมีข้อขัดขัดโดยการปรับจะต้องอยู่ในกรอบของข้อเสนอทางเทคนิคและข้อเสนอทางการเงินที่ได้เจรจาต่อรองไว้ในขั้นสุดท้าย รวมทั้งเน้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้ จนเสร็จสิ้นสัญญาว่าจ้างที่ปรึกษาตามที่ระบุไว้ในการลงนามในสัญญา

ลง ณ วันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2543

(นายพนม พงษ์ไพบูลย์)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

รายนามคณะที่ปรึกษา

รายนามคณะที่ปรึกษาโครงการจัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแผนงาน/โครงการบุคลากร
และสื่อรณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจรเด็กและเยาวชน

คณะที่ปรึกษาจากบริษัท เอ อาร์ อาร์ บี โทรนสพอร์ต รีเสิร์ช ประเทศออสเตรเลีย (ARRB Transport Research, Ltd., Australia)

1. Mr. Robert Klein	ผู้จัดการโครงการ
2. Dr. Peter Cairney	ผู้เชี่ยวชาญหลักด้านการค้นคว้าวิจัย
3. Ms. Wendy Stephenson	นักวิเคราะห์ข้อมูล
4. Mr. Barry Scott	ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาสื่อ
5. Mr. Ian Hughes	ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาสื่อและการฝึกอบรม

คณะที่ปรึกษาฝ่ายไทย จากบริษัท โทรนส์คอนซัลท์ จำกัด

1. รศ.ดร.อรจริย ณะทะกั่วทุ่ง	ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและสื่อ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผศ.ดร.เอมอัชฌา วัฒนบุรณนที	ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ดร.พนม คลีณา	ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบประเมินผล
และการฝึกอบรมการใช้สื่อ
4. นายวรพจน์ สงเจริญ	ผู้เชี่ยวชาญและดูแลด้านการผลิตสื่อ
5. นายทศพล ชัยพิทักษ์โรจน์	วิศวกรจราจรและขนส่ง

ฝ่ายจัดการธุรการของคณะที่ปรึกษา

1. นางสาวสุภาพร แก้วก้อ	หัวหน้าคณะฯ
2. นางสาวสุวรรณี หมิงประเสริฐ	ธุรการด้านการเงิน
3. นางสาวศิริพร สุ่มประดิษฐ์	เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด

ประสานและเรียบเรียงด้านภาษา

นางสาวพรหมพร พิณเจริญพันธุ์

B.A. Psychology, University of Saskatchewan, Canada.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
Ministry of Education
โทรศัพท์ 0-2281-8882

สงวนลิขสิทธิ์
ผลิตเผยแพร่เพื่อการศึกษา
ห้ามจำหน่าย